

Вінницький національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

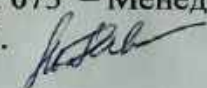
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

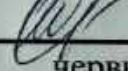
на тему:

**«УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»)»**

08-43.МКР.001.00.97 ТЧ

Виконала: студентка 2 курсу,
групи МФКД-21мз
спеціальності 073 – Менеджмент
Гавенко М. С.

Керівник: к.е.н., доц. каф. ФІМ
наук. ступінь, вч. звання

 Ткачук Л. М.
«06» червня 2023 р.

Опонент: к.т.н., доцент каф. ЕПВМ
наук. ступінь, вч. звання

 Ратушняк О. Г.
«09» червня 2023 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ФІМ

 д.е.н., проф. Зянько В. В.

(прізвище та ініціали)

«09» червня 2023 р.

Вінниця ВНТУ – 2023 рік

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
Рівень вищої освіти II-й (магістерський)
Галузь знань – Управління та адміністрування
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри ФІМ
д.е.н., професор Зянько В. В.

«28» березня 2023 року

ЗАВДАННЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Гавенко Марини Станіславівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Управління рентабельністю підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Львівський холодокомбінат»)

Керівник роботи Ткачук Людмила Миколаївна, к.е.н., доцент,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ВНТУ від «20» березня 2023 року №68.

2. Строк подання студентом роботи: 09 червня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: Податковий кодекс України. Офіційні статистичні дані щодо розвитку молочної галузі України, фінансова звітність ПрАТ «Львівський холодокомбінат», законодавчо-нормативна документація: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Фінансова звітність», «Дохід», наукова література: фахові видання «Ефективна економіка», «Економіка і суспільство», «Приазовський економічний вісник», «Інвестиції: практика та досвід».

4. Зміст текстової частини:

у першому розділі – дослідити сутність рентабельності та особливості управління нею, методичні підходи до оцінювання стану управління рентабельністю;

у другому розділі – проаналізувати види діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат», показники, які характеризують фінансове становище та управління рентабельністю ПрАТ «Львівський холодокомбінат» за 2020-2022 рр;

у третьому розділі – запропонувати напрямки покращення фінансового становища та стану управління рентабельністю ПрАТ «Львівський холодокомбінат».

5. Перелік ілюстративного матеріалу: Таблиці: Порівняння найбільших компаній-виробників морозива, Перелік можливостей і загроз безпосереднього оточення підприємства «Львівський холодокомбінат», Основні фінансово-економічні показники діяльності ПРАТ «Львівський холодокомбінат», Аналіз показників ефективності використання оборотного капіталу підприємства, Аналіз показників ефективності використання власного капіталу, Аналіз формування та використання прибутку, Аналіз показників рентабельності.

Рисунки: Класифікація відносних показників ефективності господарювання, Взаємозалежність показників рентабельності капіталу і факторів, що її визначають, Класифікація показників рентабельності, Частка ринку підприємств-виробників морозива України.

6. Консультанти розділів роботи

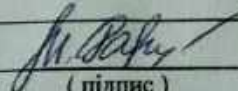
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Спеціальна частина	Зав. кафедри ФІМ д.е.н., проф. Зянько В.В.	 30.03.2023 р.	 29.05.23

7. Дата видачі завдання «30» березня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів магістерської кваліфікаційної роботи (МКР)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
Формування та затвердження теми магістерської кваліфікаційної роботи (МКР)	лютий - березень	Вик.
Виконання теоретичної частини МКР. Перший рубіжний контроль виконання МКР (1-й розділ МКР)	III декада квітня	Вик.
Виконання аналітичної частини МКР. Другий рубіжний контроль виконання МКР (2-й розділ МКР)	II декада травня	Вик.
Розробка рекомендацій та пропозицій. Третій рубіжний контроль виконання МКР (3-й розділ МКР)	I декада червня	Вик.
Перевірка МКР на плагіат. Попередній захист МКР	II декада червня	Вик.
Рецензування МКР	II декада червня	Вик.
Захист МКР	III декада червня (за графіком)	Вик.

Студент

(підпис)

М. С. Гавенко

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Л. М. Ткачук

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

УДК 338.48

Гавенко М. С. Управління рентабельністю підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Львівський холодокомбінат»). Магістерська кваліфікаційна робота зі спеціальності 073 – Менеджмент, освітня програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності. Вінниця: ВНТУ, 2023. 97 с. На укр. мові. Бібліогр.: 23 назв; рис.: 5; табл.: 9.

У магістерській кваліфікаційній роботі запропоновано напрямки покращення стану управління рентабельністю ПрАТ «Львівський холодокомбінат». Наукові і практичні положення щодо напрямків покращення управління рентабельністю можуть бути впроваджені на досліджуваному підприємстві та інших виробничих підприємствах, що дозволить покращити фінансові результати господарської діяльності. У теоретичній частині роботи досліджено економічну сутність рентабельності, проаналізовано сучасні методики аналізу процесу управління рентабельністю підприємства. В аналітичній частині роботи здійснено оцінювання фінансово-економічної діяльності та управління рентабельністю ПрАТ «Львівський холодокомбінат». У прикладній частині роботи запропоновано напрямки покращення ефективності господарської діяльності та управління рентабельністю підприємств.

Ключові слова: фінансові результати, дохід, прибуток, управління прибутком, рентабельність.

ABSTRACT

Gavenko M. S. Management of the profitability of the enterprise (on the example of the private joint-stock company "Lviv Refrigeration Plant"). Master's degree in specialty 073 - Management, educational program - Management of financial and credit activities. Vinnytsia: VNTU, 2023. 97 p. In Ukrainian language. Bibliogr: 23 titles; Fig.: 5; tab.: 9.

In the master's qualification thesis, directions for improving the state of profitability management of PJSC "Lviv Refrigeration Plant" are proposed. Scientific and practical provisions regarding directions for improving profitability management can be implemented at the researched enterprise and other production enterprises, which will improve the financial results of economic activity. In the theoretical part of the work, the economic essence of profitability is investigated, modern methods of analyzing the process of managing the profitability of the enterprise are analyzed. In the analytical part of the work, an assessment of the financial and economic activity and profitability management of PJSC "Lviv Refrigeration Plant" was carried out. In the applied part of the work, directions for improving the efficiency of economic activity and managing the profitability of enterprises are proposed.

Key words: financial results, income, profit, profit management, profitability.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1 Економічний зміст рентабельності підприємства	11
1.2 Система показників рентабельності підприємства та порядок їх розрахунку	12
1.3 Факторний аналіз показників рентабельності підприємства	22
Висновок до розділу 1	33
2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ» ТА ЙОГО РЕНТАБЕЛЬНОСТІ	35
2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Львівський холодокомбінат»	35
2.2 Аналіз основних показників фінансової діяльності підприємства	41
2.3 Аналіз управління рентабельністю ПрАТ «Львівський холодокомбінат»	48
Висновок до розділу 2	53
3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	54
Висновок до розділу 3	63
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	68
Додаток А (обов'язковий) Технічне завдання	72
Додаток Б (обов'язковий) Протокол перевірки навчальної (кваліфікаційної) роботи	76
Додаток В (довідниковий) Фінансова звітність ПрАТ «Львівський холодокомбінат» за 2020-2022 рр.	77
Додаток Г (обов'язковий) Ілюстративна частина	87

ВСТУП

Актуальність теми. Формування ринкових відносин в Україні вимагає підвищення ефективності ведення бізнесу. Але за роки незалежності показники ефективності діяльності суб'єктів господарювання значно погіршилися через скорочення обсягів виробництва, зниження рентабельності, зниження інвестицій.

Кризові умови становлення ринкової економіки в Україні, проблеми реального сектора господарювання, що переважає орієнтацію бізнесу на сферу обігу, наявність підприємницького ризику зумовлюють встановлення для економічних суб'єктів цілі надприбутковості. Це стискає тимчасові рамки управлінського циклу (у короткостроковому періоді надприбуток нормальний і типовий), так що поточні інтереси, ставляться вище перспективних, стратегічні цілі спрощуються, з'єднуючись змістовно і за часом. Більш того, висловлюється думка, що економічна політика, яка створює умови одержання надприбутку, не дає можливості розвитку підприємницького сектора і для відновлення української економіки необхідно в числі інших умов вирівнювання прибутковості її різноманітних секторів.

Оцінку ефективності функціонування підприємства проводять в абсолютному вираженні за показником прибутку, а у відносному за показником рентабельності, яка характеризує рівень ефективності (доходності) діяльності підприємства.

Показники рентабельності в більшій мірі, ніж прибуток, характеризують результати господарської діяльності підприємства, оскільки їх рівень характеризує співвідношення прибутку з наявними або використаними ресурсами.

У зростанні прибутку та високій рентабельності зацікавлені як самі підприємства, так і держава, оскільки це є безпосереднім джерелом виробничого і соціального розвитку підприємства та шляхом забезпечення бюджету сталими і зростаючими надходженнями.

Високий рівень рентабельності надає перевагу будь-кому підприємству в залученні інвестицій, в отриманні кредитних ресурсів, у виборі постачальників, що

визначає його конкурентоспроможність та ступінь його автономії від непередбачуваних змін ринкової кон'юнктури. Тому питання економічного аналізу рівня рентабельності з метою виявлення резервів для її підвищення є актуальною. На кожному підприємстві доцільно систематично аналізувати формування використання і розподілу прибутку, визначати величину чистого прибутку, його складові частини та динаміку.

Актуальність даної теми посилюється в зв'язку з тим, що рентабельність є вирішальним чинником механізму ринкової економіки для формування виробництва відповідно до потреб споживачів.

Дослідженню особливостей формування прибутку та підвищення рентабельності підприємств присвячено велику кількість наукових праць таких науковців як Бланк І. О., Мних Є. В., Гадзевич О. І., Мец В. О., Безрученко І. В., Мелень О. В., Яремко З. М., Кучер Л. Ю., Давидов О. І., Селіверстова Л. С., Рябенков О. В., Ск рипник О. В., Орлов О. А., Антонюк Р. Р., Огійчук М. Ф., Білик М. Д., Кучерява А. С., Павловська О. В., Янковець Т. М., Хмелевський О. В., Терещенко О. О.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська кваліфікаційна робота виконувалась відповідно до напряму наукових досліджень кафедри фінансів та інноваційного менеджменту «Фінансове забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних підприємств».

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних основ рентабельності підприємства та удосконалення системи управління рентабельністю ПрАТ «Львівський холодокомбінат».

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати такі **завдання**:

- дослідити теоретичні та методологічні аспекти системи управління рентабельністю підприємства;
- проаналізувати сучасні підходи до управління рентабельністю підприємства;
- проаналізувати фінансово-економічні показники діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» за 2020-2022 р.р. та зробити висновки;

- оцінити рентабельність ПрАТ «Львівський холодокомбінат»;
- розробити пропозиції та рекомендації по підвищенню рентабельності підприємства та його прибутковості.

Предметом дослідження в магістерській кваліфікаційній роботі є рентабельність підприємства.

Об'єктом дослідження в магістерській кваліфікаційній роботі є процес аналізу системи управління рентабельність ПрАТ «Львівський холодокомбінат».

Наукова новизна одержаних результатів:

- удосконалено понятійно-категоріальний апарат методологічних засад управління рентабельністю підприємства;

- узагальнено фактори впливу на рівень рентабельності підприємства в розрізі внутрішніх та зовнішніх факторів.

Практичне значення результатів проведеного дослідження полягає в тому, що отримані в роботі теоретичні положення, розрахунки та висновки доведені до рівня конкретних пропозицій, які можуть бути використані при розробці системи управління рентабельністю підприємств. Наукові і практичні положення щодо вдосконалення системи управління рентабельністю можуть бути впроваджені як у діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат», так і в діяльності суб'єктів господарювання усіх організаційно-правових форм.

Особистий внесок здобувача. Магістерська кваліфікаційна робота є самостійно виконаною науковою роботою, в якій автором розроблено пропозиції щодо вдосконалення функціонування ПрАТ «Львівський холодокомбінат» та управління рентабельністю підприємства.

Наукові положення, висновки та рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Апробація результатів магістерської кваліфікаційної роботи. Основні положення і результати виконаного дослідження доповідались на I Всеукраїнській науково-практичній конференції, присвяченій пам'яті проф. Войнаренка М. П. «Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України» (27-28 жовтня 2022 р., м. Хмельницький).

Наукові публікації. За темою магістерської кваліфікаційної роботи опубліковано тези доповіді на конференції [1].

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічний зміст рентабельності підприємства

Головною метою функціонування будь-якого підприємства є одержання прибутку - тієї частини доходу, яка залишається на підприємстві після відшкодування усіх витрат, понесених при виробництві та реалізації продукції. Однак для оцінки рівня ефективності діяльності підприємства необхідно отриманий прибуток порівняти із понесеними витратами.

Підсумкові результати діяльності характеризуються не лише абсолютними показниками прибутку або збитку. Підприємства, які зацікавлені отриманні ефекту від використаних ресурсів і вкладеного капіталу, оцінюють співвідношення отриманого ефекту із затратами (ресурсами, що були використані). Для цього розраховуються відносні показники ефективності: рентабельність та окупність (покриття).

Існує багато точок зору на визначення та значення рентабельності підприємства.

Ізмайлова К. В. розглядає рентабельність реалізованої продукції, рентабельність капіталу (активів), рентабельність власного капіталу. Рентабельність реалізації продукції – це відносний показник, що показує ефективність від реалізації продукції та залежить від таких чинників, як зміна ціни на собівартість реалізованої продукції [10].

Коробов М. Я. визначає рентабельність діяльності підприємства як показник, що визначає яку величину прибутку отримає підприємство на кожну гривню вкладеного капіталу, тобто показує ефективність використання реальних ресурсів підприємства [8].

Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С. зазначають, що рентабельність це показник ефективності виробництва, який включає всі якісні і кількісні характеристики інтенсивності виробництва і підвищення ефективності господарювання [9].

Професор Бутинець Ф. Ф. зазначає, що рентабельність (від нім. *rentable* - доходний) – це відносний показник прибутку, який характеризує співвідношення отриманого ефекту (доходу, прибутку) з ресурсами підприємства. Рентабельним є такий стан господарювання, коли протягом досліджуваного періоду грошові надходження не лише покривають понесені витрати, а й створюється та накопичується прибуток. Оберненим станом для підприємства є збитковість, коли грошові надходження не покривають понесені витрати [3].

Показники ефективності показують здатність здійснених витрат (використаних ресурсів) окупитися, що необхідно для подальшої діяльності підприємства.

Показники рентабельності відображають результати господарювання підприємства більш повно, ніж прибуток.

1.2 Система показників рентабельності підприємства та порядок їх розрахунку

Аналіз показників рентабельності підприємства передбачає:

- розрахунок показників рентабельності та їх динаміки;
- оцінку впливу факторів на зміну рентабельності;
- визначення резервів підвищення рівня рентабельності.

Аналіз ефективності діяльності підприємства проводиться за групами відносних показників, які запропоновані професором Бутинцем Ф. Ф., наведені на рисунку 1.1 [3].

Витратні показники рентабельності дають можливість оцінити доходність понесених витрат (виробничих, комерційних, інвестиційних тощо) під час господарювання. Методика їх розрахунку базується на показниках чистого прибутку, загального прибутку, прибутку від реалізації продукції, які порівнюються із загальною величиною витрат на виробництво та реалізацію, собівартістю виготовленої (реалізованої) продукції, собівартістю одиниці продукції тощо.

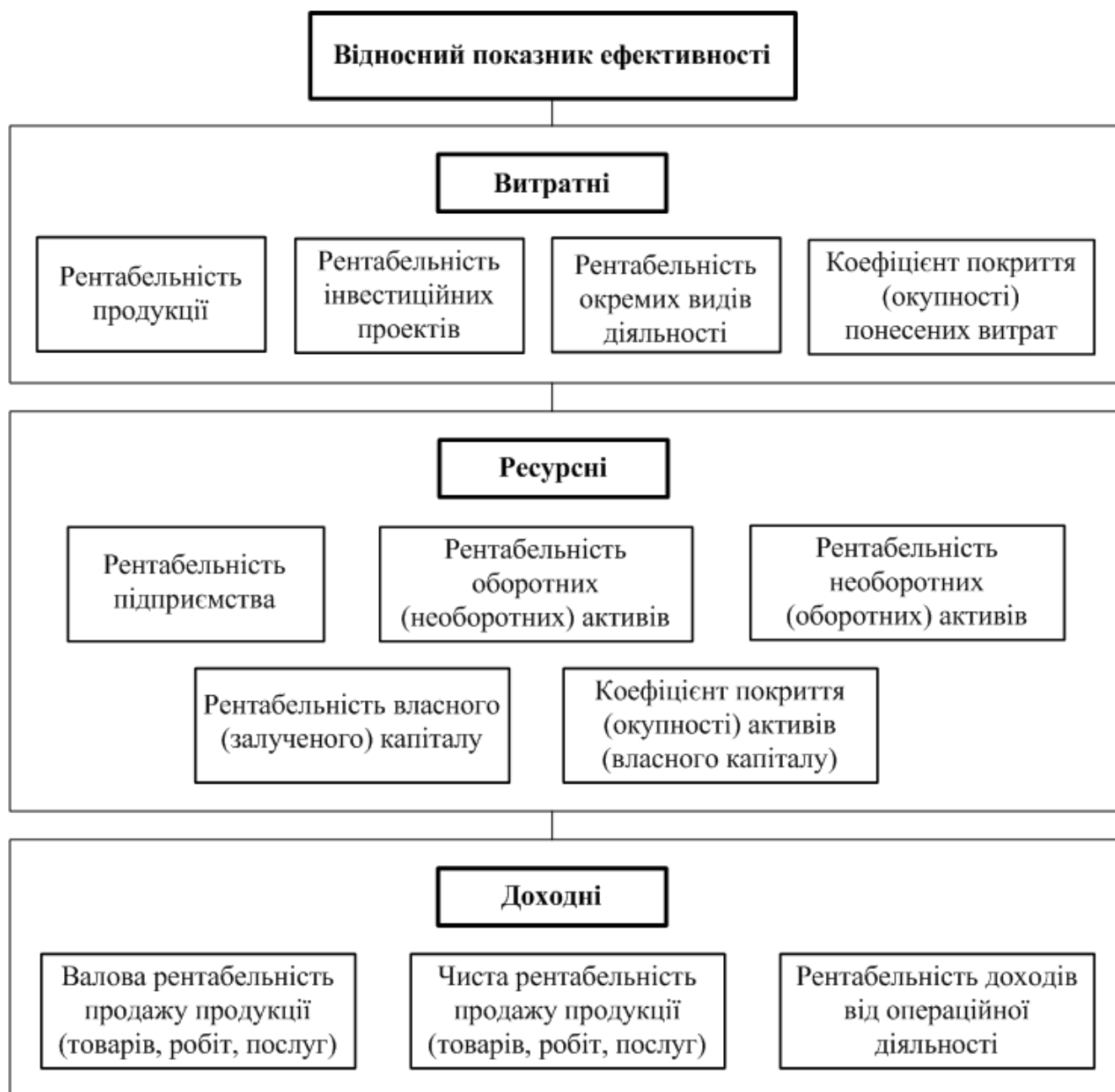

Рисунок 1.1 - Класифікація відносних показників ефективності господарювання

Витратні показники рентабельності розраховуються за формулою 1.1:

$$P_v = \frac{\Pi}{B} \cdot 100\% , \quad (1.1)$$

де P_v - рентабельність;

П - прибуток;

В - витрати.

Показники рентабельності, які обчислюються за даним підходом, інформують про ефективність використання засобів, задіяних у процесі виробництва або впровадження інших видів діяльності, а саме скільки коштів прибутку підприємство отримує з кожної гривні, вкладеної у провадження певного виду діяльності. Із застосуванням витратного підходу розраховується і рентабельність інвестиційних проектів як співвідношення очікуваного прибутку та суми інвестицій у даний проект.

Коефіцієнт окупності показує величину витрат, які здійснило підприємство для отримання одиниці доходу від реалізації продукції (робіт, послуг).

Цей коефіцієнт розраховується як відношення витрат до суми чистого доходу:

$$K_{\text{окуп}} = \frac{В}{\text{ЧД}} \cdot 100\% , \quad (1.2)$$

де $K_{\text{окуп}}$ - коефіцієнт окупності;

ЧД - чистий дохід.

Коефіцієнт покриття витрат за економічним змістом є оберненим показником до коефіцієнта окупності та показує величину, на яку дохід компенсує понесені витрати. Обчислюється як відношення чистого доходу до витрат:

$$K_{\text{покp}} = \frac{\text{ЧД}}{В} \cdot 100\% , \quad (1.3)$$

де $K_{\text{покp}}$ - коефіцієнт покриття витрат.

Ресурсні показники рентабельності обчислюються при необхідності визначення доходності ресурсів або капіталу підприємства (власного, залученого, основного, оборотного тощо). Вони розраховуються як відношення прибутку (валовою, загального або чистого) до вартості активів (капіталу) або їх складових:

$$P_{K(A)} = \frac{\Pi}{A(K)} \cdot 100\%, \quad (1.4)$$

де A - сума активів підприємства;

K - сума капіталу підприємства.

Розраховані коефіцієнти характеризують ефективність діяльності підприємства, активів (капіталу) і їх складових. Коефіцієнти окупності (покриття) активів (капіталу) схожі на витратні показники, але замість сум витрат у знаменнику наводяться суми активів (капіталу).

Доходні показники рентабельності обчислюються як відношення прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг) (чистого прибутку) до чистого доходу підприємства:

$$P_p = \frac{\Pi}{\text{ЧД}}, \quad (1.5)$$

де P_p - рентабельність реалізації.

Цей коефіцієнт характеризує ефективність комерційної діяльності та показує, яку суму прибутку одержить підприємство з кожної гривні реалізації. Рентабельність реалізації розраховується загалом по підприємству та за окремими видами продукції.

Велика кількість показників рентабельності визначає можливість пошуку шляхів її підвищення.

Ресурсні показники рентабельності інформують різних суб'єктів аналізу, в тому числі менеджмент підприємства про віддачу (доходність) усіх активів; можливих інвесторів і кредиторів про доходність вкладеного капіталу, власників і засновників про доходність акцій.

Аналіз показників рентабельності дає можливість комплексно оцінити ефективність ведення бізнесу.

Головним джерелом інформації для аналізу і оцінки рентабельності є форма № 2 "Звіт про фінансові результати", додатковими - форма № 1 "Баланс", фінансовий план підприємства, форма №5 "Звіт про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг)".

Розглянемо показники рентабельності, що можна об'єднати в кілька груп запропоновані Савицькою Г.В. [1]:

1) показники, що засновані на витратному підході (рентабельність продукції, рентабельність звичайної діяльності, рентабельність операційної діяльності, рентабельність інвестиційної діяльності та окремих інвестиційних проектів);

2) показники, що оцінюють прибутковість реалізації (валова рентабельність продажів і чиста рентабельність продажів);

3) показники, що засновані на ресурсному підході (рентабельність сукупних активів, загальна рентабельність, рентабельність власного капіталу, рентабельність основного капіталу, рентабельність операційного капіталу, рентабельність оборотного капіталу тощо).

Рентабельність продукції (P_{Π}) розраховують як відношення прибутку від реалізації ($\Pi_{\text{рп}}$) до виплати процентів і податків до суми витрат на реалізовану продукцію ($B_{\text{рп}}$):

$$P_{\Pi} = \frac{\Pi_{\text{рп}}}{B_{\text{рп}}}, \quad (1.6)$$

де P_{Π} - рентабельність продукції;

$\Pi_{\text{рп}}$ - прибутку від реалізації до виплати процентів і податків;

$B_{\text{рп}}$ - витрат на реалізовану продукцію.

Цей показник свідчить, скільки прибутку отримує підприємство з кожної гривні, вкладеної у виробництво і реалізацію продукції. Його обчислюють в цілому по підприємству, за певними сегментами і видами продукції.

Рентабельність операційної діяльності ($P_{од}$) обчислюють загалом по підприємству як відношення прибутку від операційної діяльності до виплати процентів і податків ($\Pi_{од}$) до загальної величини витрат на операційну діяльність ($B_{од}$):

$$P_{од} = \frac{\Pi_{од}}{B_{од}}, \quad (1.7)$$

де $P_{од}$ - рентабельність операційної діяльності;

$\Pi_{од}$ - прибуток від операційної діяльності до виплати процентів і податків;

$B_{од}$ - загальної суми витрат на операційну діяльність.

Цей коефіцієнт характеризує покриття витрат в операційній діяльності. Він в більшій мірі, ніж попередній показник, характеризує результати роботи підприємства, так як в його розрахунок включаються не лише реалізаційні, а й позареалізаційні результати діяльності підприємства.

Таким самим чином визначають дохідність інвестиційних проектів: величину прибутку, отриману від інвестиційної діяльності ділять на величину інвестиційних витрат ($ІВ$):

$$PI = \frac{\Pi_{ід}}{ІВ}, \quad (1.8)$$

де $\Pi_{ід}$ - величина прибутку від інвестиційної діяльності;

$ІВ$ - величина інвестиційних витрат.

Рентабельність продажів (обороту), або комерційну маржу, обчислюють як співвідношення прибутку від реалізації продукції, робіт і послуг до величини

отриманого чистого доходу (ЧД). Цей показник характеризує ефективність операційної і комерційної діяльності підприємства з гривні продажів. Його розраховують загалом по підприємству і за окремими видами продукції:

$$P_{об} = \frac{П_{рп}}{ЧД}, \quad (1.9)$$

де $P_{об}$ - рентабельність продажів (обороту);

$П_{рп}$ - прибуток від реалізації продукції;

ЧД - величина отриманого чистого доходу.

Загальна оцінка ефективності застосування ресурсів підприємства з урахуванням інтересів зацікавлених осіб (держави, власників і кредиторів) здійснюється на підставі розрахунку показника рентабельності сукупного капіталу, який обчислюють відношенням загальної величини прибутку до рівня виплати процентів і податків (ЕВІТ) до середньої величини сукупних активів підприємства за звітний період:

$$ВЕР = \frac{ЕВІТ}{Акт}, \quad (1.10)$$

де ВЕР - показник рентабельності сукупного капіталу;

ЕВІТ - величина прибутку до виплати процентів і податків, грн.;

Акт - середня величина сукупних активів підприємства за звітний період.

Цей коефіцієнт рентабельності показує, скільки прибутку заробляє підприємство на гривню сукупного капіталу, що був вкладений в його активи. Він свідчить про прибутковість усіх активів, які надійшли на підприємство незалежно від джерела їх надходження. Цей коефіцієнт дає змогу порівняти його значення з альтернативному використанні капіталу. Його застосовують для оцінювання якості й ефективності керування підприємством; оцінювання здатності підприємства одержувати достатній прибуток на інвестиції; прогнозування величини прибутку.

З позиції власників і кредиторів рентабельність капіталу визначають відношенням чистого прибутку і процентів за кредити з урахуванням податкового коректора до середньої суми сукупних активів за звітний період:

$$ROA = \frac{\text{ЧП} + \text{Проц}(1 - K_{\text{п}})}{\text{Акт}} = \frac{\text{ЕВІТ}(1 - K_{\text{п}})}{\text{Акт}}; \quad (1.11)$$

або

$$ROA = \text{ВЕР}(1 - K_{\text{п}}), \quad (1.12)$$

де ROA - рентабельність капіталу;

ЧП - чистого прибутку;

$K_{\text{п}}$ - податкового коректора.

Багато авторів при розрахунку рентабельності сукупного капіталу пропонують використовувати чистий грошовий потік (Cash-flow), що повертається на підприємство у вигляді чистого прибутку й амортизації. Із зростанням суми амортизації зростають можливості суб'єкта господарювання для самофінансування навіть погіршенні прибутку. Тому через відмінності в амортизаційній політиці порівняльний аналіз рівнів рентабельності на основі прибутку може бути не зовсім коректним, натомість використання Cash-flow дає можливість одержати узгоджені результати.

В науковій літературі розглядають також показник рентабельності сукупного капіталу, що розраховується як відношення чистого прибутку до загальної середньорічної суми активів:

$$P_{\text{заг}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{Акт}}. \quad (1.13)$$

Але якщо основну частину активів було сформовано за рахунок позикових коштів, то чистий прибуток, що залишається в розпорядженні власника після сплати процентів за кредити, може становити незначну частину в загальній сумі

прибутку для себе і для кредиторів, тому рентабельність сукупних активів буде невисокою. Навпаки, те підприємство, що отримало прибуток лише за рахунок власних коштів, буде мати вищий показник рентабельності.

Рентабельність (доходність) операційного капіталу розраховується відношенням прибутку від операційної діяльності до виплати процентів і податків ($\Pi_{\text{од}}$) до середньорічної суми операційного капіталу (ОК). Кей показник характеризує дохідність капіталу, який залучений до основної діяльності (постачання, виробництво та збут продукції):

$$P_{\text{ок}} = \frac{\Pi_{\text{од}}}{\text{ОК}}, \quad (1.14)$$

де $P_{\text{ок}}$ - рентабельність (доходність) операційного капіталу;

$\Pi_{\text{од}}$ - прибуток від операційної діяльності до виплати процентів і податків;

ОК - середньорічна сума операційного капіталу.

Рентабельність оборотного капіталу розраховується відношенням прибутку від основної діяльності й отриманих процентів від короткострокових фінансових вкладень до середньої суми оборотних активів.

Взаємозалежність між показниками рентабельності капіталу, оборотністю капіталу і прибутковістю продукції наведено на рисунку 1.2 [1].

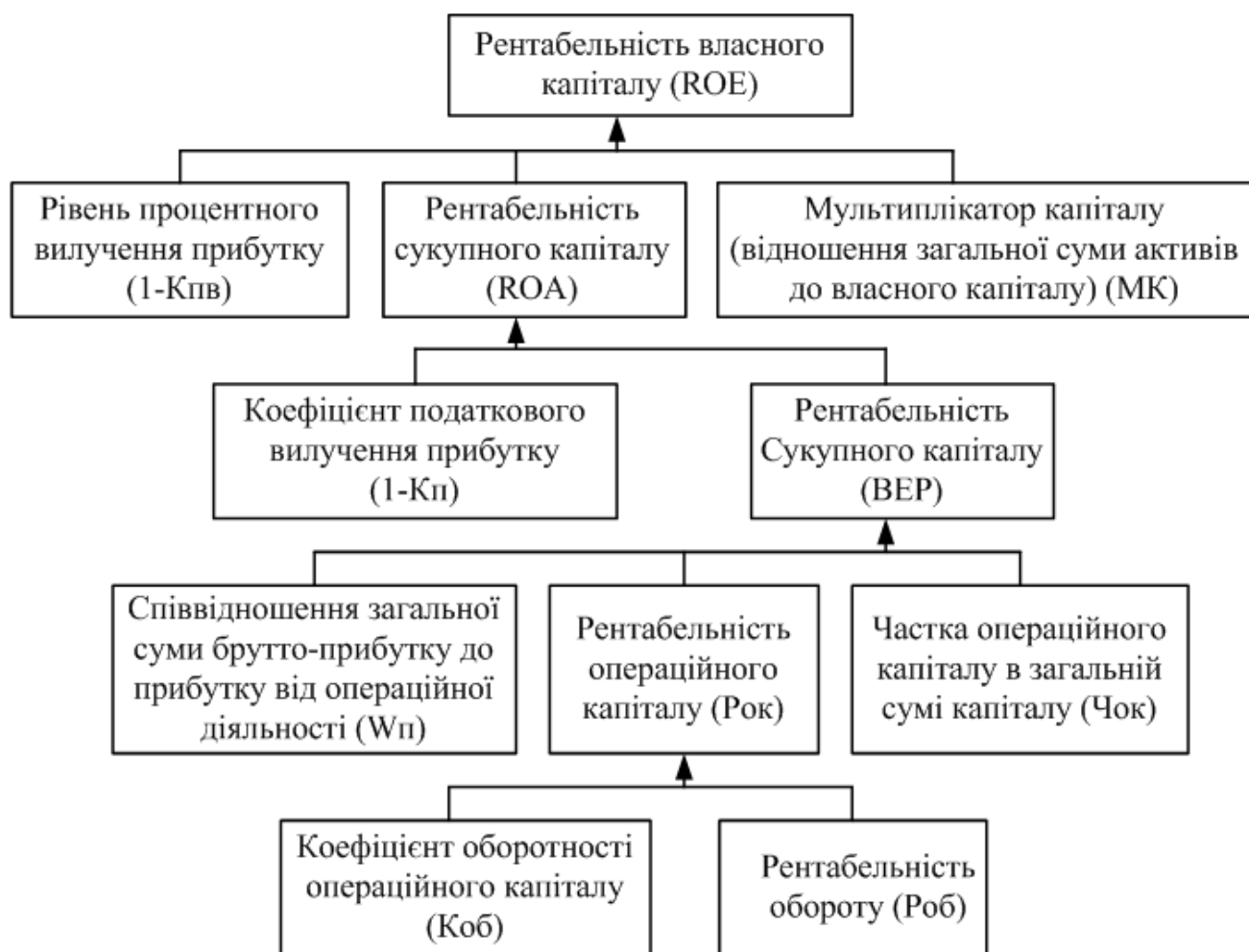

Рисунок 1.2 – Взаємозалежність показників рентабельності капіталу і факторів, що її визначають

Для визначення рентабельності галузей економіки розраховується загальна сума прибутку, отримана підприємствами, установами, організаціями, що входять у відповідну галузь економіки. Рівень рентабельності галузі буде визначати наявність у ній низькорентабельних і збиткових підприємств.

1.3 Факторний аналіз показників рентабельності підприємства

Рішення, що ухвалюються при розрахунку прибутку, поточних витрат, рентабельності, авансованої вартості, пов'язані із наявністю великої кількості показників рентабельності, узагальнених на рисунку 1.3 [5].

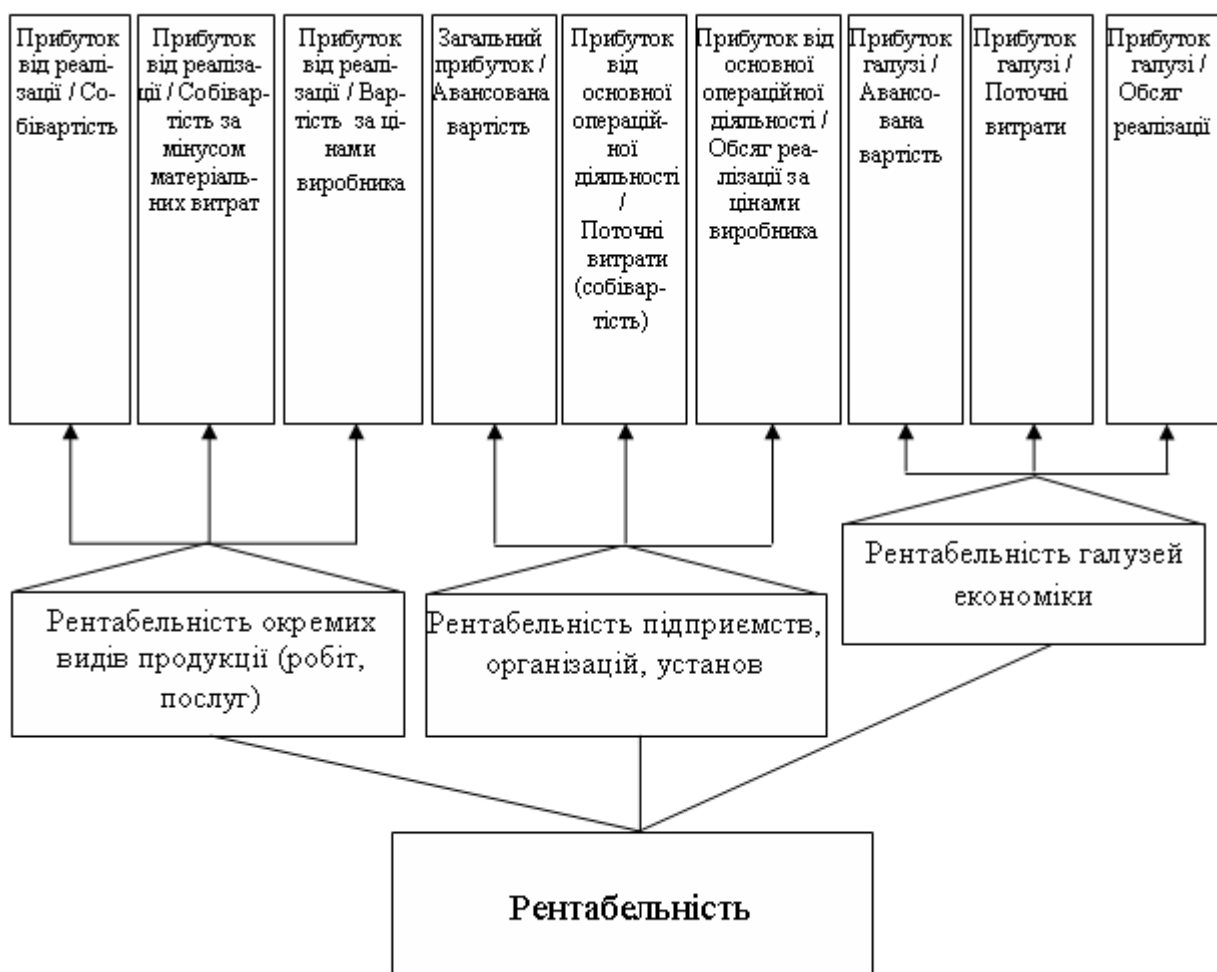

Рисунок 1.3 – Класифікація показників рентабельності

Показники рентабельності є відносними характеристиками фінансових результатів, що визначають ефективність діяльності підприємства. Вони визначають доходність підприємства за різними напрямками і групуються у відповідності з інтересами учасників економічних відносин. Коефіцієнти рентабельності – це важливі характеристики факторного середовища формування прибутку і доходу підприємств. Тому вони обов'язково аналізуються при здійсненні порівняльного аналізу і оцінки фінансового стану підприємства. Під час аналізу виробництва коефіцієнти рентабельності використовуються як інструмент інвестиційної політики і ціноутворення.

Основні показники рентабельності запропоновані Шереметом А.Д. можна об'єднати в наступні групи [4]:

- показники, що визначаються на основі прибутку (доходу);

- показники, що обчислюються на основі виробничих активів;
- показники, що визначаються на основі потоків наявних грошових засобів.

Перша група показників аналізується на основі розрахунку рівнів рентабельності (дохідності) по показникам прибутку (доходу), які відображаються у звітності підприємства. Наприклад,

$$\begin{aligned} & \frac{\text{Прибуток від реалізації}}{\text{Об'єм продажів}} \rightarrow \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Об'єм продажів}} \rightarrow \\ & \rightarrow \frac{\text{Прибуток, який обкладається податком}}{\text{Об'єм продажів}} \rightarrow \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Об'єм продажів}} \end{aligned}$$

або

$$\begin{aligned} & \frac{\text{Доход від реалізації}}{\text{Об'єм продажів}} \rightarrow \frac{\text{Валовий доход}}{\text{Об'єм продажів}} \rightarrow \\ & \rightarrow \frac{\text{Доход, який обкладається податком}}{\text{Об'єм продажів}} \rightarrow \frac{\text{Чистий доход}}{\text{Об'єм продажів}}. \end{aligned}$$

Ці показники свідчать про прибутковість (дохідність) продукції. Шляхом застосування методів факторного аналізу розраховується вплив змін рентабельності продукції за рахунок факторів змін ціни продукції, структури реалізації і її собівартості (матеріальних витрат) реалізації.

Позначимо рентабельність продукції базисного і звітного періоду через K_0 і K_1 , відповідно. Отже, маємо по визначенню:

$$K_0 = \frac{P_0}{N_0}; \quad K_1 = \frac{P_1}{N_1}, \quad (1.15)$$

або

$$K_0 = \frac{N_0 - S_0}{N_0}; \quad (1.16)$$

$$K_1 = \frac{N_1 - S_1}{N_1}; \quad (1.17)$$

$$\Delta K = K_1 - K_2, \quad (1.18)$$

де P_1, P_0 - прибуток від реалізації звітнього або базисного періоду;

N_1, N_0 - реалізація продукції (робіт, послуг);

S_1, S_0 - собівартість продукції (робіт, послуг);

ΔK - зміна рентабельності за аналізований період.

Величина впливу фактору зміни ціни на виготовлену продукцію обчислюється за методом ланцюгових підстановок:

$$\Delta K_N = \frac{N_1 - S_0}{N_1} - \frac{N_0 - S_0}{N_0}. \quad (1.19)$$

Відповідно, вплив фактору зміни собівартості складе:

$$\Delta K_S = \frac{N_1 - S_1}{N_1} - \frac{N_1 - S_0}{N_1}. \quad (1.20)$$

Сума факторних відхилень дає загальну зміну рентабельності за період:

$$\Delta K = \Delta K_N + \Delta K_S. \quad (1.21)$$

Динаміка структури продукції спричиняє вплив на рівень її рентабельності через те, що, відрізняється рівень рентабельності різних видів продукції, середній рівень рентабельності виробничої продукції відрізняється від рівня рентабельності певних виробів. Вплив даного фактору може бути як позитивним, так і негативним.

Обчислення рівня впливу факторів доцільно проводити за допомогою методу ланцюгових підстановок [4].

Також на ціну реалізації та собівартість виробленої продукції впливають інші фактори, такі як кон'юнктура ринку, якість продукції, рівень прямих матеріальних і трудових витрат тощо.

Для визначення рентабельності окремих видів продукції за методикою професора Бутинця Ф.Ф. застосовують дані бухгалтерського обліку, що отримані з первинних документів.

Рентабельність окремих видів продукції P_i розраховується за формулою:

$$P_i = \frac{Ц_i - C_i}{C_i} \cdot 100\% , \quad (1.22)$$

де P_i - рентабельність i -го виду продукції, %;

C_i , $Ц_i$ - собівартість і ціна i -го виду продукції відповідно, грн.

Згідно з розглянутими вище моделями рентабельності продукції та одиниці продукції, величина рентабельності не залежить від об'єму реалізації, оскільки прибуток і витрати змінюються рівномірно. Таким чином, продукція є рентабельною, якщо прибуток зростає прямо пропорційно до об'єму реалізації. При цьому не враховується взаємозв'язок обсягу виробництва (реалізації) продукції і її собівартості. Це економічно не обґрунтовано, тому що є постійні витрати, які не залежать від обсягу реалізації і змінні, які пов'язані з обсягом реалізації. Цей підхід дає можливість оцінити системний факторний аналіз рентабельності одиниці продукції за формулою:

$$P_{\Pi} = \frac{OP_i \cdot (Ц_i - B_{3Mi}) - B_{\Pi i}}{OP_i \cdot B_{3Mi} + B_{\Pi i}} \cdot 100\% , \quad (1.23)$$

де P_{Π} - рентабельність одиниці продукції;

C_i - ціна за одиницю продукції;

$V_{змі}$ - змінні витрати на одиницю продукції;

$V_{пi}$ - постійні витрати на окремий вид продукції;

OP_i - обсяг реалізації окремого виду продукції.

Інша група показників аналізується на основі розрахунку рівнів рентабельності відповідно до зміни розміру і характеру авансованих засобів: всі виробничі активи підприємства; інвестований капітал (власні засоби + довгострокові обов'язки); акціонерний (власний) капітал [4]. Наприклад,

$$\frac{\text{Чистий прибуток (дохід)}}{\text{Всі виробничі активи}} \rightarrow \frac{\text{Чистий прибуток (дохід)}}{\text{Інвестований капітал}} \rightarrow \frac{\text{Чистий прибуток (дохід)}}{\text{Акціонерний (власний) капітал}}.$$

Неспівпадіння рівнів рентабельності по цим показникам характеризує ступінь використання підприємством фінансових важелів для підвищення доходності: довгострокових кредитів і інших займаних засобів.

Дані показники досить практичні. Вони відповідають інтересам різних учасників. Наприклад, адміністрацію підприємства цікавить віддача (доходність) всіх виробничих активів; потенційних інвесторів і кредиторів цікавить віддача на інвестуємий капітал; власників і засновників цікавить доходність акцій і т.д.

Кожний із перерахованих показників легко моделюється по факторним залежностям. Наприклад, розглянемо наступну залежність:

$$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Всі виробничі активи}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Об'єм продажів}} \cdot \frac{\text{Об'єм продажів}}{\text{Всі виробничі активи}}.$$

Ця формула розкриває зв'язок між рентабельністю фондів (виробничих активів), рентабельністю реалізації і фондівіддачею (показником обороту виробничих фондів). Економічна суть зв'язку закладається в тому, що формула

прямо вказує шляхи підвищення рентабельності: при низькій доходності продажів необхідно прагнути до прискорення обороту виробничих активів.

Розглянемо ще одну факторну модель рентабельності.

$$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Акціонерний капітал}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Об'єм продажів}} \cdot \frac{\text{Об'єм продажів}}{\text{Сукупний капітал}} \cdot \frac{\text{Сукупний капітал}}{\text{Акціонерний капітал}}$$

Як бачимо, рентабельність власного (акціонерного) капіталу залежить від змін рівня рентабельності продукції, швидкості обороту сукупного капіталу і співвідношень власного і займаного капіталу. Вивчення подібних залежностей має велику переконливу силу для оцінки фінансового стану підприємства, оцінки степені вміння використовувати ним фінансових важелів для поліпшення результатів своєї діяльності. Із цієї залежності випливає, що при інших рівних умовах віддача акціонерного капіталу підвищується при збільшенні частки займаних засобів у складі сукупного капіталу.

Кожному підприємству необхідна інформація про рентабельність його діяльності. Таким показником є рентабельність підприємства (активів), який запропонував професор Бутинець Ф.Ф., що розраховується як відношення прибутку (валового, операційного або чистого) до середньорічної вартості активів підприємства [3]:

$$P_{\Pi} = \frac{\Pi}{\sum K_A} \cdot 100\% , \quad (1.24)$$

де P_{Π} - рентабельність підприємства (активів);

Π - прибуток;

$\sum K_A$ - середня вартість усіх активів.

В науковій літературі цей показник часто називають загальною, економічною рентабельністю, рентабельністю виробництва або виробничого капіталу.

На величину і динаміку коефіцієнтів рентабельності впливає низка виробничо-господарських факторів:

- ступінь організації виробництва та управління;
- структура капіталу та його джерел;
- рівень використання виробничих ресурсів;
- обсяг, якість і асортимент продукції;
- витрати на виробництво і собівартість продукції;
- прибуток за видами діяльності та напрями його використання.

При аналізі рентабельності виробничих фондів, яка розраховується як відношення балансового прибутку до середньої вартості основних засобів і залишків матеріальних оборотних засобів, методологія факторного аналізу передбачає розклад початкової формули показника по всім якісним характеристикам інтенсифікації виробництва і підвищення ефективності господарської діяльності, які формують рівень рентабельності.

Факторна модель аналізу рентабельності фондів(виробничого капіталу), запропонована М.І. Бакановим і А.Д, Шереметом може бути представлена у наступному вигляді [4]:

$$\frac{P}{F+E} = \frac{\frac{P}{N}}{\frac{F}{N} + \frac{E}{N}} = \frac{1 - \frac{S}{N}}{\frac{F}{N} + \frac{E}{N}} = \frac{1 - \left(\frac{U}{N} + \frac{M}{N} + \frac{A}{N} \right)}{\frac{F}{N} + \frac{E}{N}}, \quad (1.25)$$

де $\frac{U}{N}$ - зарплатоємність продукції;

$\frac{M}{N}$ - матеріалоємність продукції;

$\frac{A}{N}$ - амортизацієюємність продукції;

$\frac{F}{N}$ - фондоємність продукції по основним виробничим фондам;

$\frac{E}{N}$ - фондоємність продукції по оборотним засобам (коефіцієнт закріплення оборотних засобів);

P - прибуток балансовий;

F - середня за період вартість основних фондів;

E - середні залишки матеріальних оборотних засобів;

$\frac{P}{N}$ - рентабельність продукції;

$\frac{S}{N}$ - витрати на 1 гривню продукції по повній собівартості.

Рентабельність фондів (виробничого капіталу) тим більша, чим більша прибутковість продукції; чим більше фондівіддача основних фондів і швидкість обороту оборотних засобів; чим менші витрати на гривню продукції і питомі витрати по економічним елементам (засобів праці, матеріалів, праці). Впливу певних факторів на рівень рентабельності визначається по методу ланцюгових підстановок, або інтегральному методу оцінки факторних впливів.

Наступна група показників рентабельності обчислюється на базі чистого притоку грошових засобів [4]. Наприклад,

$$\frac{\text{Чистий притік грошових засобів}}{\text{Об'єм продажів}} \rightarrow \frac{\text{Чистий притік грошових засобів}}{\text{Сукупний капітал}} \rightarrow$$

$$\rightarrow \frac{\text{Чистий притік грошових засобів}}{\text{Власний капітал}} \rightarrow \text{і т. д.}$$

Останні показники дають уяву про можливості підприємства виконувати обов'язки перед кредиторами, наймачами і акціонерами готівковими грошовими засобами. Рентабельність, яка розраховується на основі притоку грошових коштів, широко застосовується в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Факторні моделі є незмінним інструментом "пояснення" (оцінки) ситуації, що склалася. В цілому для всіх показників існує єдиний факторний простір, який

задається набором із Π взаємозв'язаних блоків найважливіших показників формування фінансових результатів.

Факторні моделі рентабельності являються також керованими моделями прогнозування фінансової стійкості підприємства. Необхідність передбачення найближчих і віддалених перспектив розвитку являється актуальною задачею для підприємств. Темпи росту виробництва залежать не тільки від попиту, ринків збуту, потужностей підприємства, але і стану фінансових ресурсів, структури капіталу і інших факторів.

Найбільш важливим обмеженням плануючих темпів росту підприємства являються темпи збільшення його власного капіталу, які залежать від багатьох факторів, але в першу чергу – від рентабельності продажів (фактор x_1); оборотності всього капіталу (валюти балансу – фактор x_2); фінансової активності підприємства по привабленню займаних засобів (фактор x_3); норми розподілення прибутку на розвиток і споживання (фактор x_4).

Таким чином, темпи росту власного капіталу, які характеризують потенційні можливості підприємства по розширенню виробництва, можуть бути представлені мультиплікативною моделлю взаємозв'язку перерахованих факторів:

$$y = x_1 \cdot x_2 \cdot x_3 \cdot x_4, \quad (1.26)$$

де y - коефіцієнт росту власного капіталу (дорівнює відношенню прибутку на накопичення до власного капіталу);

$$x_1 = \frac{\text{чистий прибуток, грн.}}{\text{чиста виручка, грн.}};$$

$$x_2 = \frac{\text{чиста виручка, грн.}}{\text{середня величина валюти балансу, грн.}};$$

$$x_3 = \frac{\text{середня величина валюти балансу, грн.}}{\text{середня величина власного капіталу, грн.}};$$

$$x_4 = \frac{\text{прибуток на накопичення, грн.}}{\text{чистий прибуток, грн.}}$$

Модель відображає дію тактичних (фактори x_1 і x_2) і стратегічних (фактори x_3 і x_4) фінансових рішень. Вірно обрана цінова політика, розширення ринків збуту ведуть до росту об'єму продажів і прибутку підприємства, підвищують швидкість обороту всього капіталу. У той же час нераціональна інвестиційна політика і зниження частки займаного капіталу можуть знизити позитивний результат дії перших двох факторів.

Дана модель є відмінною тим, що легко може бути розширена за рахунок включення нових факторів. Причому в полі зору менеджера потрапляють такі важливі показники фінансового стану підприємства як ліквідність, оборотність поточних (мобільних) активів, співвідношення термінових обов'язків і капіталу підприємства.

Розширена модель для розрахунку стійкого темпу росту запропонована Шереметом А.Д. виглядає наступним чином [4]:

$$y = a \cdot b \cdot c \cdot d \cdot e \cdot f, \quad (1.27)$$

де y - коефіцієнт росту власного капіталу;

a - структура капіталу:

$$a = \frac{\text{валюта балансу, грн.}}{\text{власний капітал, грн.}}; \quad (1.28)$$

b - частка термінових обов'язків в капіталі підприємства:

$$b = \frac{\text{сума термінових обов'язків (поточні пасиви), грн.}}{\text{валюта балансу, грн.}}; \quad (1.29)$$

c - коефіцієнт поточної ліквідності:

$$c = \frac{\text{поточні активи, грн.}}{\text{поточні пасиви, грн.}}; \quad (1.30)$$

d - оборотність поточних активів:

$$d = \frac{\text{чиста виручка від реалізації продукції, грн.}}{\text{поточні активи, грн.}}; \quad (1.31)$$

e - фінансовий результат від реалізації продукції на одиницю реалізації (рентабельність продажів):

$$e = \frac{\text{чистий прибуток, грн.}}{\text{чиста виручка від реалізації продукції, грн.}}; \quad (1.32)$$

f - норма розподілення прибутку на накопичення:

$$f = \frac{\text{прибуток на інвестиції (накопичення), грн.}}{\text{чистий прибуток, грн.}}. \quad (1.33)$$

Відомо, що одним із критеріїв банкрутства являється незадовільна структура балансу, яка визначається по коефіцієнту поточної ліквідності, коефіцієнту забезпеченості поточних активів власними засобами і сумою боргових зобов'язань до власного капіталу. Якщо прийняти всі ці коефіцієнти на нормативному рівні, а норму розподілення прибутку на накопичення рівною 1,0, то оптимальна величина стійкого темпу росту складе 0,5 рентабельності поточних активів, або 0,05 рентабельності власного оборотного капіталу.

Висновок до розділу 1

Прибуток і рентабельність є одними з найважливіших показників оцінки ефективності діяльності підприємства. Рентабельність враховує вплив різноманітних факторів виробництва, реалізації, а також ефективність застосування оборотних коштів

Показники рентабельності більш інформативно, ніж прибуток, відображають результати господарської діяльності підприємства; вони використовуються як інструменти інвестиційної, цінової політики тощо, характеризують підсумок роботи підприємства, оскільки їх розмір показує співвідношення прибутку з ресурсами, які є в розпорядженні підприємства.

Рентабельність – це відносна характеристика прибутку, яка відображає відношення отриманого ефекту (доходу, прибутку) з витраченими ресурсами. Рентабельним є таке становище підприємства, коли протягом певного періоду грошові надходження не лише компенсують понесені витрати, а й створюють прибуток. Оберненим станом є збитковість підприємства, коли грошові надходження не покривають понесені витрати.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ» ТА ЙОГО РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

2.1. Загальна характеристика ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Приватне акціонерне товариство «Львівський холодокомбінат» здійснює виробництво та реалізацію під торговою маркою «Лімо» морозива, напівфабрикатів, овочевих та фруктових сумішей. Холодокомбінат працює на вітчизняному ринку із 1946 року. Асортимент продукції аналізованого підприємства входить до п'ятірки найбільш успішних виробників: ПАТ «Житомирський маслозавод» (ТМ Рудь), ТОВ «Ласунка», м. Дніпро (ТМ Ласунка), ПрАТ «Львівський холодокомбінат» (ТМ Лімо), Фірма «Ласка», Кіровоградська обл. (ТМ Ласка), ПрАТ «Геркулес», м. Київ (ТМ Геркулес).

Місцезнаходження юридичної особи: 79025, Львівська обл., місто Львів, вул. Повітряна, будинок 2.

Дата реєстрації: 05.01.1996

Розмір статутного капіталу: 20 069 241,25 грн.

Історія розвитку підприємства має більше 80 років. У 1942 р. на околиці м. Львів німецькими загарбниками було збудовано великий холодильний комплекс площею понад п'ять тисяч квадратних метрів. В холодокомбінаті зберігали морожені м'ясо, рибу, фрукти та інші продукти харчування.

Через чотири роки у 1946 р. на базі холодильника почали виготовляти морозиво.

В 90-х роках сталися важливі для компанії зміни – підприємство стало приватною власністю, було залучено кошти інвесторів і збільшено виробництво.

У 2010 р. на ПрАТ «Львівський холодокомбінат» було реалізовано та сертифіковано систему управління якістю відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001:2009. Це успішна модель управління, яка дає можливість швидко реагувати на зміни кон'юнктури ринку, а також реальний інструмент для аналізу результатів діяльності підприємства, який дає можливість визначити проблеми і своєчасно

впроваджувати запобіжні та коригувальні заходи. Також впровадження стандарту ISO 9001 є перевагою і гарантією якості, яка дає можливість підприємству розраховувати на прихильність своїх споживачів, зберегти покупців й обсяги реалізації та в результаті підвищити прибутковість і конкурентоспроможність підприємства.

У 2013 р. морозиво почали постачати на міжнародний ринок. Спочатку підприємство налагодило експорт в Молдову, через два роки було освоєно ринки Ізраїлю, Азербайджану, Грузії, В'єтнаму та Узбекистану. А з 2018 р. підприємство почало підкорювати Америку та Європу, зокрема Литву, Італію та Великобританію.

У 2015 р. торгова марка «Лімо» отримала сертифікат системи управління безпечністю харчових продуктів згідно вимог міжнародного стандарту FSSC 22000. Він дає гарантію, що всі складники харчової продукції безпечні для споживання і підприємство ретельно стежить за цим.

Основними видами діяльності підприємства є: виробництво готової їжі та страв; перероблення молока, виробництво морозива; виробництво масла та сиру; неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; інші види роздрібною торгівлі поза магазинами; діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту; роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу інтернет.

Сьогодні в асортимент Львівського холодокомбінату входить 150 різновидів продукції, найбільш відомими з яких є морозиво: Velvet; ТМ; 1965; Мурожко; Be Cool; Choco and Milk; Big Ice; Корівка; Корівка Му-ууу; Львівське; Білочка; Маріте; Хмарка; Золотий ключик; Морозиво-торт; Лід; Морозиво в відрі; Каштан; Кабаре. Також Лімо виробляє такі напівфабрикати: пельмені; вареники; котлети; тісто; хінкалі; равіоли; овочеві суміші; фруктові суміші; млинці.

Конкурентною перевагою ПрАТ «Львівський холодокомбінат» є рецептура виробництва морозива із натурального молока – морозиво торгової марки «Твоє

морозиво» в асортименті. Безпечність вхідної сировини, яку використовують у виробництві, відповідає національним та міжнародним сертифікатам ДСТУ ISO 9001:2009, ISO 22000:2005, FSSC 22000. Для виготовлення продукції ПрАТ «Львівський холодокомбінат» бере якісну сировину з метою досягнення відповідних смакових якостей та поживних властивостей для забезпечення потреб споживачів. Основними постачальниками сировини є ТОВ «Укрмолпродукт», ТОВ ТОВ «Геліос», ПАТ «Бейкер Україна» (упаковка, вафельна продукція), «Ічнянський молококонсервний комбінат» та ін.

Основний обсяг продукції ПрАТ «Львівський холодокомбінат» реалізовує на вітчизняному ринку (97-98%). Спостерігається тенденція до нарощення обсягів збуту морозива та напівфабрикатів. У 2019 р. продано 15289 т морозива, 1550 т заморожених напівфабрикатів; у 2020 р. – 17067 т морозива, 1654 т заморожених напівфабрикатів; у 2021 р. – 17156 т морозива, 1710 т. заморожених напівфабрикатів.

У загальному обсязі виготовленої і реалізованої продукції експорт сягає близько 2%. У 2019 році обсяги експорту склали 12,1 млн. грн., у 2020 році – 11,6 млн. грн., у 2021 році – 11,7 млн. грн.

Фонд оплати праці підприємства складає 123 626 тис. грн. Середньооблікова чисельність штатних працівників 828 чол. Середня чисельність позаштатних працівників 18 чол. Чисельність працівників, які працюють на умовах неповного робочого часу 5чол. Підвищення фонду оплати праці складає 0,3 %. Товариство формує кадрову політику таким чином, щоб кожен співробітник відчував себе однією з ключових ланок спільної справи. Для Товариства важливо, щоб працівник відчував моральне задоволення від виконаної роботи та в цілому від діяльності всього підприємства. ПрАТ "Львівський холодокомбінат" всебічно сприяє розвитку професійної підготовки працівників шляхом навчання та підвищення кваліфікації.

Головними конкурентами ПрАТ "Львівський холодокомбінат" є:

- «Житомирський маслозавод» (ТМ Рудь),
- «Ласунка» (ТМ Ласунка),

- «Фірма Ласка» (ТМ Ласка),
- ФМ «Хладопром» (ТМ Хладик),
- ПрАТ «Геркулес», м.Київ (ТМ Геркулес) (рис.2.1).

Рисунок 2.1 – Частка ринку підприємств- виробників морозива України

Узагальнену інформацію про конкурентів наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Порівняння найбільших компаній-виробників морозива

Підприємство	Кількість працівників	Кількість заводів	Частка ринку
Житомирський маслозавод	1169	1	26%
Ласунка	1000	5	20%
Львівський холодокомбінат	828	1	18,1%

Фірма Ласка	700+	1	12,6%
ФМ Хладопром	1121	1	9,76%
Галичина Ласунка	265	1	3,60%
Три Ведмедя	553	1	3,10%

Частка виробника «Житомирський маслозавод» у 2021 р. склала 26,7%, при тому, що підприємство активно просуvalo свою продукцію на експорт, досягнувши в 2021 р. приріст в 51% зовнішніх продажів.

Друге місце посідає ТМ «Ласунка», яка за останні два роки збільшила свою частку з 22,3% до 23,8%.

А позиції ПрАТ "Львівський холодокомбінат" істотно погіршились. За оцінками аналітиків, через високу конкуренцію на ринку підприємство втратило 16% продажів.

З метою визначення проблем і перспектив розвитку ПрАТ "Львівський холодокомбінат" було проведено аналіз можливостей та загроз у мезосередовищі, з якими підприємство може зіткнутися в майбутньому (табл. 2.2 та відображено можливі варіанти рішень підприємства на прояв факторів.

ПрАТ «Львівський холодокомбінат» швидко розвивається, має стабільно високий дохід, посідає значне місце на ринку України у своєму сегменті.

Організаційна структура ПраТ «Львівський холодокомбінат» наведена на рисунку 2.2.

Таблиця 2.2 – Перелік можливостей і загроз безпосереднього оточення підприємства «Львівський холодокомбінат»

Фактори мікросередовища	Можливі варіанти відповідних дій підприємства
1. Загрози (фактори несприятливого впливу) 1.1 - Конкурентний тиск на підприємство; 1.2 – Кількість активних конкурентів.	1.1– залучати нові стратегії, провідні технології, сервіс; 1.2– не знижувати позиції, розширювати сферу впливу на ринку.

<p>2. Можливості (фактори сприятливого впливу)</p> <p>2.1 - Стан і тенденції розвитку цільового ринку;</p> <p>2.2 - Стан і тенденції попиту на товари підприємства;</p> <p>2.3 - Ступінь мінливості потреб, вимог, смаків покупців;</p> <p>2.4 - Торгова сила покупців;</p> <p>2.5 - Ступінь прихильності покупців до товарів підприємства;</p> <p>2.6 - Конкурентна сила постачальників;</p> <p>2.7 - Ступінь привабливості постачальників;</p> <p>2.8 - Доцільність договірної політики;</p> <p>2.9 - Стан конкурентної боротьби в сфері діяльності підприємства.</p>	<p>2.1 – збільшувати кількість відділів, складів;</p> <p>2.2 – залучати маркетингові агентства, домовлятися із великими гравцями;</p> <p>2.3 – лояльне ставлення до примх клієнтів;</p> <p>2.4 – пропонувати цікаві акції, програми;</p> <p>2.5 – задовольняти потреби всіх споживачів, хороший сервіс;</p> <p>2.6 – розвивати вплив бренду;</p> <p>2.7 – відповідально ставитися до якості продукції;</p> <p>2.8 – збільшувати вплив за межами держави;</p> <p>2.9 – звернути увагу на залучення інвестицій, виходити на закордонні ринки.</p>
---	---

Організаційна структура управління ПрАТ «Львівський холодокомбінат» відповідає типовій структурі підприємства та побудована за лінійно-функціональним принципом, специфікою якого є те, що керівники підрозділів за рівнями управління здійснюють свою діяльність на принципах єдиновладдя, але для забезпечення необхідної компетенції управлінських рішень при керівникові створюють функціональні підрозділи.

Рисунок 2.2 - Організаційна структура ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Ці підрозділи (відділи) позбавлені права віддавати розпорядження іншим підрозділам. Перевагами цієї системи є відновлення принципу єдиноначальності, підвищення якості діяльності підприємства. Недолік в тому, що багато часу йде на узгодження рішень, що викликають протиріччя в роботі відділів.

2.2 Аналіз основних показників фінансової діяльності підприємства

Аналіз фінансово-економічних результатів діяльності підприємства проведено за даними фінансової звітності за 2020-2022 р.р. (форма № 1 «Баланс» та №2 «Звіт про фінансові результати») та узагальнено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Основні фінансово-економічні показники діяльності ПРАТ „Львівський холодокомбінат» за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2021 р. від 2020 р.		Відхилення 2022 р. від 2021 р.	
				абсол.	віднос.	абсол.	віднос.
1. Чистий дохід від реалізації	753286	747062	650928	-6 224	-1	-96134	-12,87
2. Собівартість реалізованої продукції	488121	454370	399959	-33 751	-6,9	-54411	-11,98
3. Валовий прибуток	265165	292692	250969	27 527	10	-41723	-14,25
4. Фінансовий результат від операційної діяльності	50795	66615	24939	15 820	31	-14204	-57,09
5. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	20373	44476	6613	24 103	118	-41676	-85,13
6. Чистий прибуток	16256	34460	4528	18 204	112	-29932	-86,86
7. Валюта балансу	403693	396155	443640	-7 538	-2	47485	11,99
8. Власний капітал	188230	194871	199399	20 641	12	4528	2,32
9. Залучений капітал	215463	201284	244241	-2 168	-1	42957	21,34
10. Необоротні активи	137006	139119	154330	2 113	2	15211	10,93
11. Оборотні активи	234255	257036	289310	22 781	10	32274	12,56

Отже, можна зробити висновок, що фінансово-економічний стан ПрАТ «Львівський холодокомбінат» погіршився за останні три роки. Так, чистий дохід від реалізації на зменшився на 6224 тис. грн. (1%) в 2021 р. в порівнянні з 2020 р. та на 96134 тис. грн. (12,87%) у 2022 р. порівняно з 2021 р. Причиною цього стало зниження кількості реалізованої продукції, що вказує на низьку конкурентоспроможність в динамічному середовищі. Цю тенденцію підтверджує зниження собівартості реалізованої продукції на 33751 тис. грн. в 2021 р. (6,9%) та на 54411 тис. грн. (12%).

Чистий прибуток також знизився на 29932 тис. грн. у 2022 р. проти 2022 р. Власний капітал збільшився на 4528 тис. грн. (2,32%), залучений капітал

збільшився також на 42957 тис. грн. (21,34%). Збільшення суми власного капіталу свідчить про підвищення рівня благополуччя акціонерів.

Збільшення загальної суми зобов'язань дає можливість забезпечити краще розкриття наявного потенціалу підприємства, хоча призводить до зростання залежності від зовнішніх кредиторів.

Аналіз показників ефективності використання оборотного капіталу підприємства ПрАТ «Львівський холодокомбінат» наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Аналіз показників ефективності використання оборотного капіталу підприємства ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхил. 2021 від 2020	Відхил. 2022 від 2021
I. Вхідні дані, тис. грн					
1. Оборотний капітал	234255	225359	251902	-8 896	26543
2. Запаси	97425	104352	116518	6 927	12166
3. Дебіторська заборгованість	57251	59438	58936	2 187	-502
4. Поточні зобов'язання	176321	178369	220848	2 048	-42479
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації	753286	747062	650928	-6 224	-96134
6. Собівартість	488121	454370	399959	-33 751	-54411
II. Розрахункові дані					
7. Робочий капітал	57934	46990	31054	-10 944	-15936
8. Маневреність робочого капіталу	1,68	2,22	3,75	0,54	1,53
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів,	3,22	3,31	2,58	0,09	-0,73
10. Час обороту оборотних коштів (дні)	111,8	108,76	139,53	-3,04	30,77
11. Коефіцієнт оборотності запасів,	5,01	4,35	3,43	-0,66	-0,92
12. Час обороту запасів (дні)	71,86	82,76	104,97	10,90	22,21
13. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	13,16	12,57	11,03	-0,59	-1,54
14. Час обороту дебіторської заборгованості (дні)	27,36	28,64	32,64	1,28	4

Аналіз складу, структури та динаміки оборотного капіталу підприємства ПРАТ «Львівський холодокомбінат» показав, що виробничі запаси збільшилися на 14135 тис. грн. (28,9%). Незавершене виробництво збільшилось на 384 тис. грн. (46,55%). Готова продукція зменшилась на 1990 тис. грн. (-3,78%), внаслідок чого товари зменшилися на 362 тис. грн. (-18,86%).

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги зменшилась на 502 тис. грн. (-0,84%). Дебіторська заборгованість за розрахунками (з бюджетом) збільшилась на 3683 тис. грн. (92,65%), за виданими авансами – збільшилась на 853 тис. грн. (4,17%), із внутрішніх розрахунків – становить 0 тис. грн, з нарахованих доходів – становить 0 тис. грн також.

В 2022 році інша поточна дебіторська заборгованість зменшилась на 1119 тис. грн. (-12,3 %). Поточні фінансові інвестиції зменшилися на 35 тис. грн. (-1,18). Грошові кошти та їх еквіваленти збільшилися на 11570 тис. грн. (46,68%), інші оборотні активи зменшилися на 73 тис. грн. (-24,38%).

В загальному оборотні активи збільшилися на 26543 тис. грн. (11,78%). Це є позитивним явищем.

Аналіз показників ефективності використання оборотного капіталу підприємства ПРАТ «Львівський холодокомбінат» показав, що оборотний актив збільшився на 26543 тис. грн., внаслідок чого запаси збільшилися на 12166 тис. грн..

Дебіторська заборгованість зменшилась на 502 тис. грн. та поточні зобов'язання зменшилися на 42479 тис. грн.

Чистий дохід (виручка) від реалізації зменшився на 96134 тис. грн., через зменшення собівартості на 54411 тис. грн.

Робочий капітал показує різницю між оборотними активами компанії та її короткостроковими зобов'язаннями. У 2021 р. – 46990, у 2022 р. – 31054. Ця стаття не відповідає нормативному значенню.

Маневреність робочого капіталу показує частку запасів у його загальній величині робочого капіталу та розраховується відношенням величини запасів до

розміру робочого капіталу. У 2021 р. становить 2,22, у 2022 р. – 3,75. Ця стаття відповідає нормативному значенню.

Коефіцієнт оборотності оборотних коштів характеризує величину оборотних коштів підприємства на одиницю реалізованої продукції. У 2021 р. – 3,31, у 2022 – 2,58. Ця стаття не відповідає нормативному значенню.

Час обороту оборотних коштів фактично є показником ділової активності, який характеризує ефективність управління оборотними активами компанії. У 2021 році показник становить – 108,76, у 2022 – 139,53. Ця стаття не відповідає нормативному значенню.

Коефіцієнт оборотності запасів обчислюється як відношення середньорічного значення суми запасів до величини щоденних виробничих витрат. У 2021 р. становить – 4,35, у 2022 р. – 3,43. Ця стаття не відповідає нормативному значенню.

Час обороту запасів характеризує ефективність управління запасами компанії. У 2021 р. показник – 82,76, у 2022 р. – 104,97. Ця стаття не відповідає нормативному значенню.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості розраховується як відношення отриманої виручки від реалізації продукції до середнього залишку всієї дебіторської заборгованості. У 2021 р. становить – 12,57, у 2022 р. – 11,03. Ця стаття не відповідає нормативному значенню.

Час обороту дебіторської заборгованості засвідчує середнє число днів, необхідне для стягнення заборгованості. У 2021 р. – 28,64, у 2022 р. – 32,64. Ця стаття не відповідає нормативному значенню.

Таблиця 2.5 - Аналіз показників ефективності використання власного капіталу підприємства ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показник	2020	2021	2022	Відхил. 2021 від 2020	Відхил. 2022 від 2021
I. Вхідні дані, тис. грн.					
1. Валюта балансу	403693	396155	443640	-7 538	47485
2. Власний капітал	188230	194870	199399	6 640	4528

3. Залучений капітал	215463	201285	244241	-14 178	42956
4. Необоротні активи	137006	139119	154330	2 113	15211
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації	753286	747062	650928	-6 224	-96134
6. Валовий прибуток	265165	292692	250929	27 527	-41763
7. Чистий прибуток	16256	34460	4528	18 204	-29932
II. Розрахункові дані					
8. Коефіцієнт фінансової незалежності	0,47	0,49	0,45	0,02	-0,04
9. Коефіцієнт фінансової залежності	0,53	0,51	0,55	-0,02	-0,04
10. Коефіцієнт фінансової стабільності	0,87	0,97	0,82	0,10	-0,15
11. Коефіцієнт фінансового ризику	1,14	1,03	1,2	-0,11	0,17
12. Індекс постійного активу	0,73	0,71	0,77	-0,02	-0,06
13. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,0	3,83	3,26	-0,17	-0,57
14. Рентабельність власного капіталу (за валовим прибутком)	1,41	1,50	1,26	0,09	-0,24
15. Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком)	0,09	0,18	0,02	0,09	-0,16
16. Період окупності власного капіталу	11,58	5,65	44,03	-5,93	38,38
17. Рентабельність власного капіталу за моделлю Du Pont, в т.ч.:	0,08	0,18	0,02	0,10	-0,16
17.1. Рентабельність продаж	0,02	0,05	0,007	0,03	-0,04
17.2. Коефіцієнт оборотності активів	1,87	1,89	1,47	0,02	-0,42
17.3. Фінансовий важіль	2,14	2,03	2,22	-0,11	0,19

Аналіз показників ефективності використання власного капіталу підприємства ПрАТ «Львівський холодокомбінат» показав, що валюта балансу у 2022 році зросла на 47485 тис. грн. у порівнянні з 2021 роком, це сталося внаслідок збільшення власного капіталу на 4528 тис грн.

Відбувається зниження чистого доходу (виручки) від реалізації на 96134 тис. грн., що свідчить про низьку конкурентоспроможність в ринковому середовищі.

Необоротні активи збільшилися на 15211 тис. грн. Це сталося переважно за рахунок основних засобів.

Валовий прибуток зменшився у 2022 році на 41763 тис. грн. Це свідчить про зменшення ефективності виробництва – ефективності операційної діяльності.

Чистий прибуток також зменшився на 29932 тис. грн. Це обумовлене тим, що витрати перевищили доходи.

Коефіцієнт фінансової незалежності засвідчує частку власного капіталу у загальній сумі капіталу підприємства. У 2021 році становить 0,49, а у 2022 році – 0,45.

Коефіцієнт фінансової залежності характеризує частку залученого капіталу в загальній сумі капіталу підприємства. У 2021 році становить 0,51, а у 2022 році – 0,55.

Коефіцієнт фінансової стабільності характеризує у скільки разів сума власного капіталу перевищує розмір залученого капіталу. У 2021 році становить 0,97, а у 2022 році – 0,82.

Коефіцієнт фінансового ризику засвідчує у скільки разів сума залученого капіталу перевищує суму власного капіталу. У 2021 році становить 1,03, а у 2022 році – 1,2.

Індекс постійного активу показує суму необоротних активів, що припадають на 1 гривню власного капіталу. У 2021 році становить 0,71, а у 2022 році – 0,77.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу відображає, наскільки масштаб діяльності підприємства забезпечується власним капіталом. У 2021 році становить 3,83, а у 2022 році – 3,26.

Рентабельність власного капіталу (за валовим прибутком) характеризує ефективність використання власних ресурсів для отримання прибутку. У 2021 році становить 1,5, а у 2022 році – 1,26.

Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком) засвідчує величину чистого прибутку, заробленого кожною гривнею вкладеного власного капіталу. У 2021 році становить 0,18, а у 2022 році – 0,02.

Період окупності власного капіталу за економічним змістом є оберненим до коефіцієнта рентабельності власного капіталу за чистим прибутком. У 2021 році становить 5,65, а у 2022 році – 44,03.

Рентабельність власного капіталу за моделлю Du Pont у 2021 році становить 0,18, а у 2022 році – 0,02.

Рентабельність продаж у 2021 році становить 0,05, а у 2022 році – 0,07.

Коефіцієнт оборотності активів у 2021 році становить 1,89, а у 2022 році – 1,47.

Фінансовий важіль у 2021 році становить 2,03, а у 2022 році – 2,22.

2.3 Аналіз управління рентабельністю ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

З метою оцінки результатів фінансово-економічної діяльності підприємства доцільно проаналізувати структуру формування та використання прибутку ПрАТ «Львівський холодокомбінат». Результати аналізу наведено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Аналіз формування та використання прибутку ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показники	2020	2021	2022	Відхилення	
				Абсолютне р.4 - р.3	Відносне р.4 / р.3 * 100 - 100
1		3	4		
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	753286	747062	650928	-96134	-12,87
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	488121	454370	399959	-54411	-11,98
3. Валовий прибуток	265165	292692	250969	-41723	-14,25
4. Інші операційні доходи	5825	10105	28490	18385	181,94

5. Адміністративні витрати	41616	44012	47740	3728	8,47
6. Витрати на збут	154281	147212	154635	7423	5,04
7. Інші операційні витрати	24298	44958	52145	7187	15,99
8. Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	50795	66615	24939	-41676	-62,56
9. Дохід від участі в капіталі		0	0	0	0
10. Інші фінансові доходи	0	0	16	16	0
11. Інші доходи	0	0	0	0	0
12. Фінансові витрати	30235	22093	18297	-3796	-17,18
13. Втрати від участі в капіталі	21	0	0	0	0
14. Інші витрати	166	46	45	-1	-2,17
15. Фінансові результати до оподаткування: прибуток	20373	44476	6613	-37863	-85,13
16. Чистий прибуток	16256	34724	4528	18 468	-30 196

Аналіз формування та використання прибутку ПрАТ «Львівський холодокомбінат» показав, що дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг) зменшився у 2022 році на 150545 тис. грн. (-12,53%).

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився на 96134 тис. грн. (-12,87%). Це сталося внаслідок зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 54411 тис. грн. (-11,98%).

У 2022 році також зменшився валовий прибуток – на 41723 тис. грн., внаслідок того, зменшився обсяг реалізації продукції, зменшився фінансовий результат від операційної діяльності – 41676 тис. грн.(-62,56%).

Інші операційні доходи збільшилися на 18385 тис. грн. (181,94%), адміністративні витрати збільшилися на 9731 тис. грн. (-41,51%), інші операційні витрати збільшилися на 7187 тис. грн. (15,99%).

Витрати на збут збільшилися на 7423 тис. грн. (5,04%) внаслідок зменшення кількості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Дохід від участі в капіталі, інші доходи та втрати від участі в капіталі становлять 0 тис. грн.

Інші фінансові доходи збільшилися на 16 тис. грн.

Фінансові витрати зменшилися на 3796 тис. грн. (-17,18%).

Зменшився чистий прибуток на 29932 тис. грн. в порівнянні з 2019 роком і це негативним показником для підприємства, тому що показує відсутність джерела поповнення власних засобів.

Отже, таке коливання фінансових результатів могло відбутися внаслідок недостатньої конкурентоспроможності підприємства.

Проведемо аналіз рентабельності, яка є відносним показником та більш повно, ніж прибуток, характеризує результати діяльності підприємства. Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» наведено в таблиці 2.7.

Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» показав, що стаття «валюта балансу» збільшилася на 47485 тис. грн. Це сталося внаслідок збільшення власного капіталу на 4528 тис. грн. Фінансові інвестиції становлять зросли на 3921 тис. грн. Необоротні активи збільшилися на 15211 тис. грн., робочий капітал зменшився на 9718 тис. грн.

Таблиця 2.7 – Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показник	2020	2021	2022	Відхилення 2021 від 2020	Відхилення 2022 від 2021
I. Вхідні дані, тис. грн.					
1. Валюта балансу	403693	396155	443640	-7 538	47485
2. Власний капітал	188230	194870	199399	6 640	4528
3. Фінансові інвестиції	31078	2971	6892	-28 107	3921
4. Необоротні активи	137006	139119	154330	2 113	15211
5. Робочий капітал	57934	80475	70757	22 541	-9718
6. Дохід (виручка) від реалізації	118723	1201432	1050887	1 082 709	-150545
7. Собівартість	488121	454370	399959	-33 751,00	-54411
8. Валовий прибуток	265165	292692	250969	27 527,00	-41723
9. Чистий прибуток	16256	34460	4528	18 204,00	-29932
II. Розрахункові дані					

10. Рентабельність усіх активів за чистим прибутком	0,07	0,09	0,01	0,02	-0,08
11. Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком)	0,15	0,17	0,02	0,02	-0,15
12. Рентабельність фінансових інвестицій	1,2	1,6	0,7	0,40	-0,90
13. Рентабельність необоротного (постійного) капіталу	0,15	0,25	0,03	0,10	-0,22
14. Рентабельність робочого капіталу	0,21	0,43	0,06	0,22	-0,37
15. Рентабельність реалізації (продаж)	0,02	0,03	0,004	0,01	-0,03
16. Показник чистого доходу	0,07	0,18	0,02	0,11	-0,16

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився на 150545 тис. грн. Це сталося внаслідок зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 54411 тис. грн.

У 2022 році також зменшився валовий прибуток на 41723 тис. грн., внаслідок того, зменшився обсяг реалізації продукції.

Зменшився чистий прибуток на 29932 тис. грн. в порівнянні з 2021 роком і це негативним показником для підприємства, тому що показує відсутність джерела поповнення власних засобів.

Рентабельність усіх активів за чистим прибутком – показує середню прибутковість на усі, наявні в розпорядженні підприємства активи. У 2021 році рентабельність становить 0,09, а у 2022 році - 0,01.

Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком) - комплексно показує ефективність використання матеріальних, трудових і грошових ресурсів компанії. У 2021 році рентабельність становить 0,17, а у 2022 році - 0,02.

Рентабельність фінансових інвестицій – ілюструє рівень прибутковості або збитковості бізнесу, враховуючи суму зроблених у цей бізнес інвестицій. У 2021 році рентабельність становить 11,6, а у 2022 році – 0,7.

Рентабельність необоротного (постійного) капіталу показує відношення прибутку до величину власного капіталу та розміру довгострокових зобов'язань підприємства. У 2021 році рентабельність становить 0,25, а у 2022 році - 0,03.

Рентабельність робочого капіталу - це відношення фінансового результату до оподаткування до робочого капіталу підприємства, виражене у відсотках. У 2021 році рентабельність становить 0,43, а у 2022 році - 0,06.

Рентабельність реалізації (продаж) - показує, яку суму операційного прибутку отримує підприємство з кожної грошової одиниці проданої продукції. У 2021 році рентабельність становить 0,03, а у 2022 році - 0,004.

Показник чистого доходу – показує дохід від реалізації товарів (робіт, послуг), визначається без урахування акцизного податку, мита, податку на додану вартість, інших непрямих податків та зборів. У 2021 році показник становить 0,18, а у 2022 році – 0,02.

Отже, розрахувавши коефіцієнти рентабельності можемо зробити висновок, що у 2021 році ПрАТ «Львівський холодокомбінат» працювало ефективніше, ніж у 2022 році, адже показники за базовий рік є значно вищими, ніж за звітний рік.

Висновок до розділу 2

ПрАТ «Львівський холодокомбінат» здійснює виробництво та реалізацію під торговою маркою «Лімо» морозива, напівфабрикатів, овочевих та фруктових сумішей тощо. Компанія успішно працює на вітчизняному ринку із 1946 р. Більшу частину продукції (97-98%) ПрАТ «Львівський холодокомбінат» реалізовує на вітчизняному ринку, проте також здійснюється експорт в Європу та Америку. Однак за останні роки знижуються фінансові показники через конкуренцію в даному сегменті: за оцінками аналітиків, за рік компанія втратила 16% продажів.

Фінансово-економічний стан ПрАТ «Львівський холодокомбінат» погіршився за останні три роки. Так, чистий дохід від реалізації на зменшився на 6 224 тис. грн. (1%) в 2021 р. в порівнянні з 2020 р. та на 96134 тис. грн. (12,87%) у 2022 р. порівняно з 2021 р. Причиною цьому стало зниження кількості реалізованої

продукції, що вказує на низьку конкурентоспроможність в динамічному середовищі. Цю тенденцію підтверджує зниження собівартості реалізованої продукції на 33751 тис. грн. в 2021 р. (6,9%) та на 54411 тис. грн. (12%).

Показники рентабельності також знижувалися протягом досліджуваного періоду, що свідчить про наявність проблем в економічній діяльності підприємства.

3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Одним з основних шляхів покращення показників рентабельності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» є збільшення прибутку як складової рентабельності. Для збільшення прибутку необхідно виявити резерви. Резерви збільшення суми прибутку виявляються за видами харчової продукції. Основними їх напрямками є збільшення обсягу реалізації продукції, зменшення її собівартості, зростання якості харчової продукції, реалізації її на більш вигідніших ринках збуту тощо.

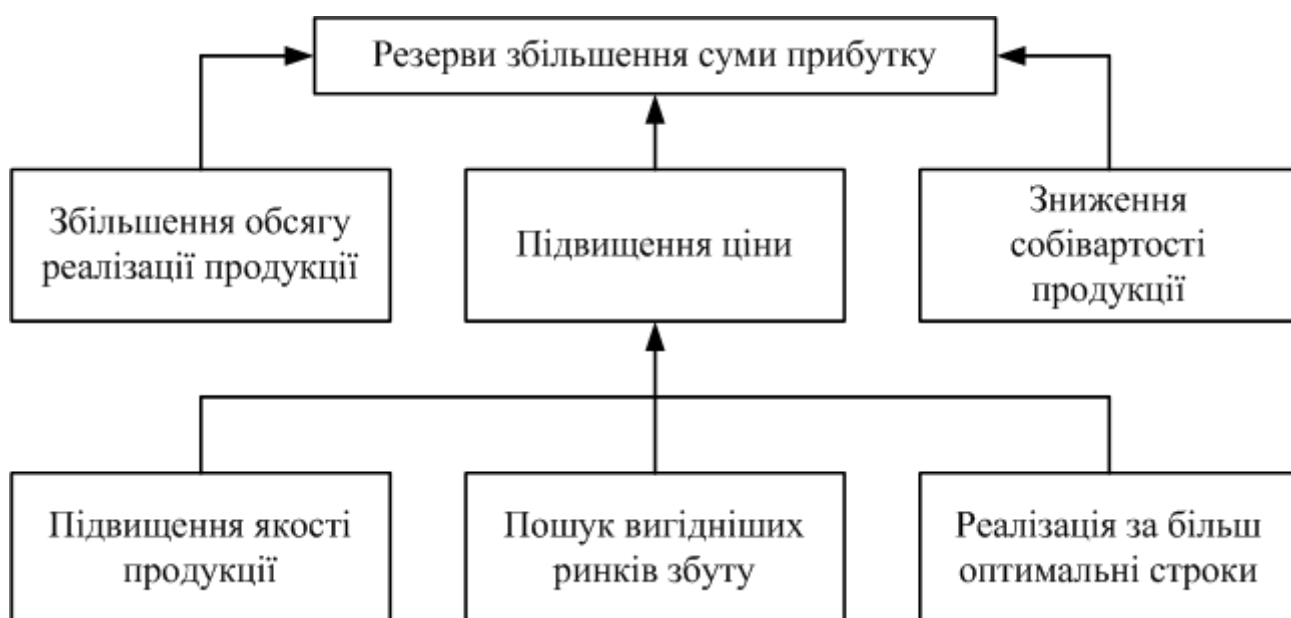

Рисунок 3.1 – Основні напрямки виявлення резервів збільшення прибутку від операційної діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

В даний час ПрАТ «Львівський холодокомбінат» виготовляє широкий асортимент морозива, напівфабрикатів, заморожених овочевих та фруктових сумішей. Тому є можливість збільшення обсягів реалізації продукції можна за такими напрямками:

- закріплення і освоєння нових ринків збуту заморожених харчових продуктів на внутрішньому та зовнішніх ринках;

- збільшення асортименту продукції, розробка нових харчових продуктів на ринку споживачів та в галузі;
- підвищення якості продукції та її випуск за міжнародними стандартами якості;
- оновити застаріле обладнання основного виробництва;
- здійснити реконструкцію виробництва з метою збільшення обсягів виробництва та реалізації виробів.

Підрахунок резервів збільшення прибутку за рахунок зниження собівартості продукції доцільно робити за такими напрямками:

- ефективного використання виробничої потужності підприємства, зменшення витрат на виробництво за рахунок підвищення продуктивності праці;
- раціонального використання сировини та матеріалів, електроенергії, палива, обладнання;
- впровадження нових технологій з використанням обладнання кращих фірм;
- скорочення непродуктивних витрат виробничого браку;
- скорочення витрат робочого часу.

Таблиця 3.1 – Узагальнення резервів зростання суми прибутку тис. грн.

Джерело резервів	Вид продукції			Усього тис. грн
	Морозиво	Пельмені	Вареники	
Збільшення обсягу продажу	609,84	188,496	556,416	1354,752
Зниження собівартості продукції	847,0	462,0	885,5	2194,5
Підвищення якості продукції	132,132	76,577	150,696	359,405
Усього	1588,972	727,073	1592,612	3908,657

Істотним резервом збільшення прибутку є удосконалення якості харчової продукції. Його обчислюють шляхом множення планової зміни частки кожного

сорту на відпускну ціну відповідного сорту, результат додають і отриману зміну середньої ціни множать на плановий обсяг реалізації продукції (табл. 3.1):

Більш якісний товар на ринку є більш конкурентоспроможним.

При виявленні резервів збільшення обсягу продажу продукції, зниження собівартості продукції, підвищення якості продукції загальний резерв збільшення суми прибутку складає 3908,657 тис. грн.

Для підвищення якості продукції необхідно:

1. При розробці стратегії підвищення якості продукції слід враховувати мінливість показників якості в динаміці;

2. Приділяти значну увагу виявленню дефектів та можливості їх усунення на ранніх стадіях технологічного процесу;

3. Вдосконалювати методи оцінки сировини та готової продукції.

4. Вдосконалювати процеси всіх технологічних етапів виготовлення продукції шляхом своєчасного виявлення невідповідностей та приділення більшої уваги робітників до виконання роботи;

5. Здійснювати автоматизацію та механізацію технологічних процесів.

6. Надавати більш високу кваліфікацію кадрам;

7. Вдосконалювати виготовлення найсучаснішої апаратури та технологічного обладнання.

8. Вдосконалювати властивості асортименту продукції, шляхом проведення експериментальних досліджень;

9. ПрАТ «Львівський холодокомбінат», що прагне вийти в лідери, рекомендується при формуванні стратегії розвитку застосовувати базу, що випереджає порівняння, що орієнтувалася на конкурентоспроможність об'єкту в момент виходу з ним на ринок.

10. Необхідно активізувати роботу по рекламі товарів, що сертифікувалися.

Основним джерелом резервів підвищення рівня рентабельності продукції є збільшення суми прибутку від реалізації продукції ($P \uparrow \Pi$) і зниження собівартості

товарної продукції ($P \downarrow C$). Для підрахунку резервів можна використати таку формулу:

$$P \uparrow P = P_M - P_1 = \frac{\Pi_M}{B_M} - \frac{\Pi_1}{B_1} = \frac{\Pi_1 + P \uparrow \Pi}{\sum(VP \Pi_i \cdot C_{im})} - \frac{\Pi_1}{B_1} \quad (3.1)$$

де $P \uparrow P$ - резерв зростання рентабельності продукції;

P_M – рентабельність можлива;

P_1 – рентабельність фактична;

Π_1, Π_M – відповідно фактична і можлива сума прибутку;

$P \uparrow \Pi$ - резерв зростання прибутку від реалізації продукції;

$VP \Pi_M$ - можливий обсяг реалізації продукції з урахуванням виявлених резервів його зростання;

C_{im} – можливий рівень собівартості і-х видів продукції з урахуванням виявлених резервів зниження;

B_1, B_M – відповідно фактична і можлива сума витрат на реалізовану продукцію.

Резерв підвищення рівня рентабельності морозива:

$$P \uparrow P = \frac{3455,76 + 1588,972}{16940 \cdot 0,75} - \frac{3455,76}{14399 \cdot 0,8} = 39,7\% - 30\% = 9,7\%$$

Резерв підвищення рівня рентабельності пельменів:

$$P \uparrow P = \frac{2167,704 + 727,073}{11550 \cdot 0,64} - \frac{2167,704}{10626 \cdot 0,68} = 39,15\% - 30\% = 9,15\%$$

Резерв підвищення рівня рентабельності вареників:

$$P \uparrow P = \frac{4080,384 + 1592,612}{16100 \cdot 0,905} - \frac{4080,384}{14168 \cdot 0,96} = 38,9\% - 30\% = 8,9\%$$

Резерв підвищення рівня рентабельності операційного капіталу може бути підрахований за формулою:

$$P \uparrow P_{\text{ок}} = P_{\text{м}} - P_1 = \frac{\Pi_{\text{од}} + P \uparrow \Pi_{\text{рп}}}{\text{ОК}_1 - P \downarrow \text{ОК} + \text{ОК}_\text{д}} - P_1 \quad (3.2)$$

де $\Pi_{\text{од}}$ – загальна сума прибутку від операційної діяльності до виплати процентів і податків;

$P \uparrow \Pi_{\text{рп}}$ - резерв збільшення бруто-прибутку від реалізації продукції;

ОК_1 – фактична середньорічна сума основного капіталу в звітному періоді;

$P \downarrow \text{ОК}$ - резерв скорочення суми операційного капіталу за рахунок прискорення його оборотності;

$\text{ОК}_\text{д}$ – додаткова сума основного й оборотного капіталу, необхідна для освоєння резервів зростання прибутку.

$$P \uparrow P_{\text{ок}} = \frac{278,0 + 3908,657}{51041,0 - 60,0 + 125,0} - 0,41 = 8,2\% - 0,41\% = 7,79\%$$

Отже резерв підвищення рівня рентабельності операційного капіталу складає 7,79%.

Серед внутрішніх факторів, які обмежують збільшення виробництва, основне місце посідають: нестача обігових коштів, зменшення обсягів реалізації, застарілі технології, нестача кваліфікованих кадрів і виробничих потужностей.

Невід'ємною частиною в зміцненні фінансового стану ПрАТ «Львівський холодокомбінат» є не тільки оцінка фінансового стану підприємства, але і її планування та вдосконалення для прискорення виробничого і соціального розвитку; зростання активності фінансових стимулів та збалансованості виробництва. Її втілення багато в чому залежить від величини рентабельності,

фінансової стійкості та рівня фінансового планування, що характеризує рух фінансових ресурсів та їх відповідність матеріальним ресурсам, дає можливість використовувати економічні важелі, поєднання товарно-грошових відносин підприємства.

Для покращення фінансового стану підприємства необхідно слідкувати за:

- зменшенням кредиторської заборгованості;
- співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості (значне зростання дебіторської заборгованості несе загрозу фінансовій стійкості підприємства і вимагає залучення додаткових джерел фінансування);
- можливістю орієнтуватися на збільшення клієнтів-замовників з метою зниження масштабу ризику несплати, який посилюється при наявності монопольного замовника; своєчасно визначати недопустимі види дебіторської і кредиторської заборгованості;
- контролювати стан розрахунків по прострочених заборгованостях;
- збільшення оборотних активів.

В умовах інфляції будь-яка відстрочка призводить до того, що підприємство реально отримує меншу частину вартості використаних ресурсів.

Слід відзначити, що загальна картина стану показників ліквідності та платоспроможності підприємства вказують на те, що підприємство має задовільний фінансовий стан. Та в свою чергу воно повинне здійснювати заходи по підвищенню своєї ліквідності, оскільки прослідковується тенденція до її зменшення. Тобто необхідно прийняти рішення не зберігати кошти у залишках на складі та не утримувати основні фонди, а реалізувати залишки та віддати основні фонди в оперативну оренду, а вивільнені кошти утримувати на депозитних вкладах в банку.

У загальному вигляді стратегічне управління фінансовою стійкістю - це вид діяльності, яка полягає у визначенні дій дослідження довгострокових цілей у мінливих умовах зовнішнього середовища, тобто сфера діяльності вищого менеджменту підприємства, яка полягає у забезпеченні стійкості фінансового стану

підприємства у довгостроковій перспективі за рахунок зростання частки власного капіталу в загальній величині джерел фінансових ресурсів.

Зміцнення рівня фінансової стійкості підприємства залежить від повноти досягнення тактичних цілей. Тому основними тактичними цілями на ПрАТ «Львівський холодокомбінат» повинні стати:

- закріплення позицій на ринку;
- розширення ринків збуту;
- забезпечення та збільшення доходів від всіх видів діяльності;
- дотримання балансу доходів і витрат підприємства;
- суворе дотримання партнерських обов'язків: угод, графіків виконання замовлень, термінів оплати, тощо;
- “відкритість” підприємства для співробітництва і партнерських стосунків;
- поліпшення умов праці та вдоволеності персоналу;
- зменшення шкідливого впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище.

Підприємству потрібно докласти своїх зусиль до зменшення величини поточних зобов'язань.

Для покращення рентабельності власного капіталу необхідно: зменшити собівартість реалізованої продукції, збільшити інші операційні доходи, зменшити адміністративні витрати, витрати на збут і інші операційні витрати, збільшити інші фінансові доходи, зменшити нерозподілений прибуток, що призведе до збільшення чистого прибутку, а отже і рентабельності власного капіталу підприємства.

Для нормальної і успішної життєдіяльності підприємства повинні бути оптимальними виробничі запаси, тобто на підприємстві мають бути обґрунтовані розрахунки щодо їх потреби. Розраховані обсяги продукції на внутрішній і зовнішній ринок, налагоджені постійні канали з постачальниками, які успішно виконують свої довгострокові зобов'язання. На підприємстві можуть існувати надлишкові запаси. Вони можуть бути створені в результаті їх накопичення як наслідок наявних неліквідних активів, ще може бути й усвідомлене накопичення у зв'язку із дефіцитом чи постійним підвищенням цін.

Тому пропонується без помилок розраховувати планову потребу виробничих запасів, не перевитратити запаси, не відхилятися фактично від планових витрат.

До складу оборотного капіталу включається також готова продукція. Для дослідження складу залишків готової продукції створюється їх перелік і виявляються причини їх наявності. Зростання залишків готової продукції негативно впливає на фінансовий стан підприємств шляхом замороження капіталу, зниження його оборотності, відсутність грошей на розрахунковому рахунку, необхідність брати додаткові кредити і зростання додаткових витрат по виплаті відсотків за ними, збільшення кредиторської заборгованості перед постачальниками, бюджетом, працівниками підприємства, появи збитків, результатом чого буде зниження рентабельності підприємства.

Для досягнення встановлених цілей зростання рентабельності на підприємстві потрібно активізувати роботу по збільшенню обсягів виробництва, реалізації та зростанню продуктивності праці. Так, для збільшення обсягів виробництва та продуктивності праці необхідно проводити такі заходи:

- розширення набору кадрів для забезпечення зростання потужностей виробництва;
- адаптація системи підготовки кадрів: впровадження пришвидшеної підготовки молодих робочих з терміном підготовки 3 місяці (замість 6 міс.), застосування спеціалізації при підготовці кадрів;
- застосування прогресивно-преміальної системи оплати праці працівників-відрядників;
- впровадження додаткового стимулювання для працівників, які виконують норму виробітку понад 150%;
- впровадження додаткового матеріального стимулювання молодих працівників зі стажем до 2-х років.

Комплекс заходів, які пропонуються для підвищення рентабельності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» узагальнено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Заходи, які пропонуються для підвищення рентабельності
ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Найменування заходів для пошук резервів	Виконавці	Термін виконання
1.1 Зростання обсягів реалізації продукції за рахунок: <ul style="list-style-type: none"> • розширення ринків збуту; • розширення асортименту продукції; • підвищення і вдосконалення якості продукції; • оновлення виробничого обладнання; 	Комерційний директор	3 міс.
1.2 Зменшення собівартості продукції за рахунок: <ul style="list-style-type: none"> • повного завантаження виробничих потужностей підприємства; • зменшення витрат на виробництво за рахунок зростання продуктивності праці; • Економія використання сировини та матеріалів, електроенергії, палива, обладнання; • впровадження нових безвідходних технологій; • зменшення непродуктивних витрат виробничого браку; • зменшення витрат робочого часу. 	Директор з виробництва, директор з економічних питань	4 міс.
1.3 Підвищення якості продукції за рахунок: <ul style="list-style-type: none"> • посилення контролю за якістю вхідної сировини; • вдосконалення методів оцінки сировини та готової продукції; • вдосконалення технологічних процесів на виробництві та їх автоматизація; • підготовка висококваліфікованих кадрів; • вдосконалення асортименту продукції. 	Директор з виробництва, начальник відділу управління якістю	3 міс.

Аналізуючи ефективність результатів діяльності підприємства в цілому слід приділити увагу показнику потужності виробництва, який безпосередньо пов'язаний з політикою та стратегією підприємства характеризує те, якими методами розвитку досягається збільшення обсягів виробництва, інтенсивними чи екстенсивними. Також він характеризує ефективність використання ресурсів підприємства, що дає змогу перевіряти ефективність реалізації заходів по виконанню стратегічних планів та політики підприємства.

Зростання цього показника стане можливим за рахунок:

- впровадження сучасних інноваційних технологій;

- зміна організації технологічного процесу;
- пошук партнерів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках для забезпечення виконання замовлень.

Виходячи із вищевикладеного, можна зробити висновок що є достатньо шляхів для підвищення рентабельності підприємства та удосконалення методів оцінки рентабельності підприємства, ефективність діяльності підприємства в цілому знаходиться на досить доброму рівні.

Висновок до розділу 3

Було розглянуто пропозиції та рекомендації щодо покращення фінансового стану та зростання прибутку ПрАТ «Львівський холодокомбінат».

В даний час ПрАТ «Львівський холодокомбінат» виготовляє широкий асортимент морозива, напівфабрикатів, заморожених овочевих та фруктових сумішей. Тому є можливість збільшення обсягів реалізації продукції можна за такими напрямками:

- закріплення і освоєння нових ринків збуту заморожених харчових продуктів на внутрішньому та зовнішніх ринках;
- збільшення асортименту продукції, розробка нових харчових продуктів на ринку споживачів та в галузі;
- підвищення якості продукції та її випуск за міжнародними стандартами якості;
- оновити застаріле обладнання основного виробництва;
- здійснити реконструкцію виробництва з метою збільшення обсягів виробництва та реалізації виробів.

ВИСНОВКИ

1. Показники рентабельності більш інформативно, ніж прибуток, відображають результати господарської діяльності підприємства; вони застосовуються як інструменти інвестиційної, цінової політики тощо, оцінюють кінцеві результати діяльності підприємства, так як їх розмір характеризує співвідношення прибутку з ресурсами, використаними підприємством.

Рентабельність – це відносний показник прибутку, який показує відношення отриманого ефекту (доходу, прибутку) до ресурсів, витрачених для виробництва. Рентабельним є такий стан підприємства, коли протягом певного періоду грошові надходження не лише компенсують понесені витрати, а й створюють прибуток. Оберненою ситуацією є збитковість, коли грошові надходження не покривають понесені витрати.

2. ПрАТ «Львівський холодокомбінат» здійснює виробництво та реалізацію під торговою маркою «Лімо» морозива, напівфабрикатів, овочевих та фруктових сумішей. Підприємство функціонує на вітчизняному ринку із 1946 року. Більшість продукції (97-98%) ПрАТ «Львівський холодокомбінат» реалізовує на українському ринку, проте також здійснюється експорт в Європу та Америку. Однак за останні роки знижуються фінансові показники через конкуренцію в даному сегменті: за оцінками аналітиків, за рік компанія втратила 16% продажів.

3. Фінансово-економічний стан ПрАТ «Львівський холодокомбінат» погіршився за останні три роки. Так, чистий дохід від реалізації на зменшився на 224 тис. грн. (1%) в 2021 р. в порівнянні з 2020 р. та на 96134 тис. грн. (12,87%) у 2022 р. порівняно з 2021 р. Причиною цього стало зниження кількості реалізованої продукції, що вказує на низьку конкурентоспроможність в конкурентному середовищі. Цю тенденцію підтверджує зниження собівартості реалізованої продукції на 33751 тис. грн. в 2021 р. (6,9%) та на 54411 тис. грн. (12%).

4. Показники рентабельності також знижувалися протягом досліджуваного періоду, що свідчить про наявність проблем в економічній діяльності підприємства. ПрАТ «Львівський холодокомбінат» стрімко розвивається, має стабільний дохід,

посідає провідне місце на ринку України у своєму сегменті. Відповідне управління та вжиття заходів дасть можливість прискорити шлях від появи пропозиції щодо вдосконалення роботи компанії до впровадження її в діяльність без довгого шляху скрізь керівників різних рівнів. Процес ухвалення управлінських рішень буде більш ефективним.

5. Можна сказати, що ПрАТ «Львівський холодокомбінат» задовольняє всі вимоги і потреби своїх споживачів в сфері надання послуг.

Аналіз засвідчив, що, незважаючи на тенденцію постійного зростання обсягів реалізованих послуг, ринок вимагає ефективних стратегічних рішень, без яких буде важко активізувати діяльність на міжнародному ринку та дотримуватись євроінтеграційного курсу країни.

6. Для збільшення прибутку необхідно виявити резерви. Резерви збільшення суми прибутку виявляються по кожному виду харчової продукції. Основними їх джерелами є зростання обсягу реалізації продукції, зменшення її собівартості, зростання якості харчової продукції, реалізації її на більш вигідніших ринках збуту тощо.

7. Для підвищення рентабельності виробництва та продуктивності праці необхідно проводити такі заходи:

- розширення набору кадрів для забезпечення зростання потужностей виробництва;
- адаптація системи підготовки кадрів: впровадження пришвидшеної підготовки молодих робочих з терміном підготовки 3 місяці (замість 6 міс.), застосування спеціалізації при підготовці кадрів;
- застосування прогресивно-преміальної системи оплати праці працівників-відрядників;
- впровадження додаткового стимулювання для працівників, які виконують норму виробітку понад 150%;
- впровадження додаткового матеріального стимулювання молодих працівників зі стажем до 2-х років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ткачук Л.М., Гавенко М.С. Особливості управління власним капіталом підприємства. Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої пам'яті проф. Войнаренка Михайла Петровича (27-28 жовтня 2022 року, м. Хмельницький). – Хмельницький: ХНУ, 2022. – С. 84-85.
2. Тептя О. В., Хміль О. О. Сучасні підходи до управління прибутковістю підприємства. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні : зб. матеріалів доп. учасн. V Міжнар. наук.-практ. конф. Вінниця, 2022. С. 582-583. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2022/paper/view/14652>
3. Богацька Н.М., Кузьменко М.М. Прибуток підприємства як рушійна сила функціонування ринкової економіки. *Вісник ХНУ*. 2018. №2. С.102–105.
4. Управління фінансами підприємств : підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 792 с.
5. Васильчук І. П., Ізмайлова Н. В., Зайцева А. С. Тенденції та чинники фінансової діяльності суб'єктів підприємництва в Україні. *Ефективна економіка*. 2022. № 4. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10171>
6. Белінська С. М., Крисіна І. О. Управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9879>
7. Гринчук Ю. С., Шемігон О. І., Терещенко О. А. Управління прибутковістю підприємства: теоретико-прикладні аспекти. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9300>
8. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9577>

9. Талавіра Є. В., Рогів М. О. Концептуальні підходи до управління прибутком торговельного підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8401>

10. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7106>

11. Бондаренко Н.С., Тюленева Ю.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених*. 2022. № 11. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22587>

12. Спіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Фактори зростання прибутку підприємства. *Молодий вчений. Економічні науки*. Херсон. 2016. № 7(34). С. 46–49.

13. Гуменюк В. С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 20. С. 50–55. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/1.pdf.

14. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. *Молодий вчений. Економічні науки*. Херсон. 2017. № 2 (42). С. 299–303.

15. Кошельок Г. В. Методика проведення стрес-тестування ризиків грошових потоків підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2017. № 5 (05). С. 143 – 149. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/5_05_uk/5_05_2017.pdf.

16. Мартиненко В. П., Кушик І.Л. Оцінка управління процесом формування прибутковістю суб'єкта господарювання. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 17. С. 163 – 168. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/29.pdf.

17. Куцик П. О. Головацька С.І. Оцінка ефективності контролінгу у системі управління підприємства. *Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярощук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. Том 27. № 2. С. 145-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2017_27%282%29__21.*

18. Сьомкіна Т. В., Гужавіна І.В., Згурська О.М. Методологічні засади управління прибутком торговельного підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. № 1 (31). С. 107 – 113. DOI: 10.31673/2415-8089.2020.011713.

19. Стрішенець О. Аналітичні підходи до управління прибутком на підприємстві. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. № 2. С. 18-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2018_2_5/.

20. Старко І.Є., Канцір І.А., Шевчук М.П. Сучасна парадигма управління прибутковістю. *Підприємництво та інновації*. 2019. Випуск 10. С. 82-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2019_10_14.

21. Гринів Л. В., Вачіль О.П. Методи оцінки ефективності прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності Вісник Прикарпатського університету. *Економіка*. 2015. Випуск XI. С. 292 – 296.

22. Сьомкіна Т. В., Гужавіна І.В., Згурська О.М. Методологічні засади управління прибутком торговельного підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. № 1 (31). С. 107 – 113. DOI: 10.31673/2415-8089.2020.011713.

23. Офіційний сайт ПрАТ «Львівський холодокомбінат» URL: <https://www.limo.ua/>

Додаток Б
ПРОТОКОЛ
ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА
НАЯВНІСТЬ ТЕКСТОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

Назва роботи: Управління рентабельністю підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Львівський холодокомбінат»)

Тип роботи: МКР

(БДР, МКР)

Підрозділ кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
 (кафедри, факультет)

Показники звіту подібності Unicheck

Оригінальність 84,8%

Схожість 15,2%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне):

1. Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
2. Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її виконання автором. Роботу направити на розгляд експертної комісії кафедри.
3. Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку _____

(підпис)

Єпіфанова І. Ю.

(прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unicheck щодо роботи.

Автор роботи _____

(підпис)

Гавенко М. С.

(прізвище, ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

Ткачук Л. М.

(прізвище, ініціали)